

2

සාමඤ්ඤඵල සුත්‍රය

1. එවං මෙ සුතං. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ජීවහසා කොමාරභවවසා අම්බවනෙ මහතා භික්ඛුසංඝෙන සද්ධිං අසීතෙලසෙති භික්ඛුසතෙති. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුතො තදහුපොසථෙ පණණරසෙ කොමුදියා වානුමාසිනියා පුණණාය පුණණමාය රතනියා රාජාමච්චපරිවුතො උපරිපාසාදවරගතො නිසිනො හොති. අථ ඛො රාජා මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුතො තදහුපොසථෙ උදුතං උදුතෙසි:

“රමණීයා වත හො දොසිතා රතනී, අභිරුපා වත හො දොසිතා රතනී, දසුනීයා වත හො දොසිතා රතනී, පාසාදිකා වත හො දොසිතා රතනී, ලකඛඤ්ඤා වත හො දොසිතා රතනී. කනතු ඛච්ඡ් සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා පසිරුපාසෙය්‍යාම යනො පසිරුපාසතො විතතං පසීදෙය්‍යා!”ති

2. එවං වුතො අඤ්ඤතරො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජාතසනතුං වෙදෙහිපුතං එතදවොච: ‘අයං දෙව පුරණො කසාපො සබ්බි වෙච ගණී ව ගණාවරියො ව ඤ්ඤො යසසී තිත්ථංකරො¹ සාධුසමමනො බහුජනසා රතතඤ්ඤා විරපබ්බජ්තො අද්ධගතො වයො අනුපපතො. තං දෙවො පුරණං කසාපං පසිරුපාසතු. අප්පෙවනාම දෙවසා පුරණං කසාපං පසිරුපාසතො විතතං පසීදෙය්‍යා’ති. එවං වුතො රාජා මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුතො තුණ්ඨි අහොසි.

3. අඤ්ඤතරො‘පි ඛො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජාතසනතුං වෙදෙහිපුතං එතදවොච: ‘අයං දෙව මකඛලී ගොසාලො සබ්බි වෙච ගණී ව ගණාවරියො ව ඤ්ඤො යසසී තිත්ථංකරො සාධුසමමනො බහුජනසා රතතඤ්ඤා විරපබ්බජ්තො අද්ධගතො වයො අනුපපතො. තං දෙවො මකඛලී ගොසාලං පසිරුපාසතු. අප්පෙවනාම දෙවසා මකඛලී ගොසාලං පසිරුපාසතො විතතං පසීදෙය්‍යා’ති. එවං වුතො රාජා මාගධො අජාතසනතු තුණ්ඨි අහොසි.

---

1. තිත්ථකරො, බහුසු.

2

ශ්‍රාවණාච්චද්දවය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්දහස් දෙසියපණසක් පමණ වූ මහත් භික්ෂුසංඝයා සමග රජගහ නුවර සමීපයේ කෝමාරහව්ව ජීවිකයාගේ අඹවෙනෙහි වසන සේක. එ සමයෙහි වනාහි මගධ රටට අධිපති වූ, වෛදේහීපුත්‍ර වූ අජාසත් රජ තෙමේ එ දවසට පැමිණි පුණු පොහෝ දිනයෙහි සිටු මසක්හුගේ අවසන්හි වූ සුපිපි කුමුදු ඇති පුරා සඳ කැල්මෙන් බබලන රැයෙහි (ඉල්මස පසොලොස්වක් දා රැයෙහි) රජපහයෙහි මතු මහල්තලයට නැඟුණේ, රජ ඇමැතියන් විසින් පිරිවැරුණේ (එසැවුණු සේසත් ඇති මහඟු කසුන් අස්නෙහි) හුන්හෝ වෙයි. ඉක්බිති වෛදේහීපුත්‍ර වූ මගධාධිපති අජාසත් රජ ඒ පුණුපොහෝ දිනැ මෙසේ උදන් ඇති ය:

“භවත්ති, ආඥාසී සි! රාත්‍රිය සද රැසින් සිත්කළ වෙසී (අභ්‍රමතිකාදී ඥේෂයන්ගෙන් පහ වූ රාත්‍රිය රමණීය ය)! භවත්ති, රාත්‍රිය සදරැසින් විශේෂයෙන් ශෝභන ය! භවත්ති, රාත්‍රිය සදරැසින් දූකුම් කළ ය! භවත්ති, රාත්‍රිය සදරැසින් ප්‍රසාදජනක ය! භවත්ති, රාත්‍රිය සද රැස කරණ කොට ගෙන ලක්ෂණීය ය! යමක්හු ඇසුරු කරන අපගේ සිත පහදනේ නම් එසේ වූ කවර නම් මහණකු බමුණකු අද ඇපි එළැඹ ඇසුරු කරන්න මෝ ද!” යනු යි.

2. රජහු මෙසේ කී කල්හි, එක්තරා රජ ඇමතියෙක් වෛදේහී-පුත්‍ර වූ මගධාධිපති අජාසත් රජහට “දේවයන් වහන්ස, මේ කාශ්‍යප-ගෝත්‍රික පුරණයෝ පැවිදි මුළුමක් ඇත්තෝ ද, පැවිදි ගණයා ඇත්තෝ ද වෙති. ගණාවාසී ද වෙති. ප්‍රකටයහ. කීර්තිමත්හ. බොහෝ දෙනා විසින් සන්පුරුෂයෙකැ යි සම්මත වූ තීර්ථංකර කෙනෙක. චිරරාත්‍රඥ හ. පැවිදි වූ බෝහෝ කල් ඇත්තෝ ය. දෙනුන් රජ පරපුරක් තරම් කල් ඉක්මවා සිටියෝ ය. මහළු වියට පැමිණියෝ ය. දේවයන් වහන්සේ ඒ කාශ්‍යපගෝත්‍රික පුරණයන් වෙත එළැඹ ඇසුරු කරන සේක් වා. කාශ්‍යපීය පුරණයන් වෙත එළැඹ ඇසුරු කරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පහදනේ නම් ඉතා යෙහෙකැ” යි මේ වචන කී ය. මෙසේ කී කල්හි වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙඤ්චර අජාතඥත්‍රු රජ තෙමේ තුෂණීච්ඡුත විය.

3. අන් කිසි රජ ඇමැත්තෙක් ද වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙඤ්චර අජාතඥත්‍රු රජුහට “දේවයන් වහන්ස, මේ ගෝසාල මකඛලිහු පැවිදි පිරිසක් ඇත්තෝ ද, පැවිදි ගණයා ඇත්තෝ ද, ගණාවාසී ද වෙති. ප්‍රකට යහ. කීර්ති-මත් හ. තීර්ථංකර කෙනෙක. බෝහෝ දෙනා විසින් සාධු යැ යි සම්මත හ. රාත්‍රඥ හ. පැවිදිවූ බොහෝ කල් ඇත්තෝ ය. රජපරපුර දෙක තුනක් ඉක්මැ යන තරම් දික් කලක් ගෙවූවෝ ය. පැසිම් වයසට පැමිණියෝ ය. දේවයන් වහන්සේ ඒ ගෝසාල මකඛලිත් ඇසුරු කරන සේක් වා. ගෝසාල මකඛලිත් වෙත එළැඹ ඇසුරුකරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පහදනේ නම්, ඒ ඉතා යෙහෙකැ” යි මේ බස් කී ය. මෙසේ කී කල්හි වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙඤ්චර අජාතඥත්‍රු රජ තෙමේ තුෂණීච්ඡුත විය.

84 දීඝනිකායෙ සීලකඛනිවග්ගො

සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රය

4. අඤ්ඤානරො ‘පි බො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජාතසනතුං වෙදෙහිපුතනං එතදවොච: ‘අයං දෙව අජීනො කෙසකම්බලො සඛිසී වෙච ගණී ව ගණාවරියො ව ඤානො යසසසී තිත්ථංකරො සාධුසම්මනො බහුජනස්ස රතනඤ්ඤා චිරපබ්බජිතො අද්ධගනො වයො අනුප්පනො, නං දෙවො අජිතං කෙසකම්බලං පසිරුපාසතු. අප්පෙවනාම දෙවස්ස අජිතං කෙසකම්බලං පසිරුපාසනො චිතනං පසිදෙය්‍යා’ති. එවං වුතෙන රාජා මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුතනො තුණ්හි අහොසි.

5. අඤ්ඤානරො ‘පි බො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජාතසනතුං වෙදෙහිපුතනං එතදවොච: ‘අයං දෙව පකුට්ඨො කච්චායනො¹ සඛිසී වෙච ගණී ව ගණාවරියො ව ඤානො යසසසී තිත්ථංකරො සාධුසම්මනො බහුජනස්ස රතනඤ්ඤා චිරපබ්බජිතො අද්ධගනො වයො අනුප්පනො, නං දෙවො පකුට්ඨං කච්චායනං පසිරුපාසතු. අප්පෙවනාම දෙවස්ස පකුට්ඨං කච්චායනං පසිරුපාසනො චිතනං පසිදෙය්‍යා’ති. එවං වුතෙන රාජා මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුතනො තුණ්හි අහොසි.

6. අඤ්ඤානරො ‘පි බො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජාතසනතුං වෙදෙහිපුතනං එතදවොච: ‘අයං දෙව සඤ්ඤො බෙලුට්ඨපුතනො සඛිසී වෙච ගණී ව ගණාවරියො ව ඤානො යසසසී තිත්ථංකරො සාධුසම්මනො බහුජනස්ස රතනඤ්ඤා චිරපබ්බජිතො අද්ධගනො වයො අනුප්පනො, නං දෙවො සඤ්ඤං බෙලුට්ඨපුතනං පසිරුපාසතු. අප්පෙවනාම දෙවස්ස සඤ්ඤං බෙලුට්ඨපුතනං පසිරුපාසනො චිතනං පසිදෙය්‍යා’ති. එවං වුතෙන රාජා මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුතනො තුණ්හි අහොසි.

7. අඤ්ඤානරො ‘පි බො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජාතසනතුං වෙදෙහිපුතනං එතදවොච: ‘අයං දෙව නිගණේයො නානපුතෙව්ඛා සඛිසී වෙච ගණී ව ගණාවරියො ව ඤානො යසසසී තිත්ථංකරො සාධුසම්මනො බහුජනස්ස රතනඤ්ඤා චිරපබ්බජිතො අද්ධගනො වයො අනුප්පනො, නං දෙවො නිගණේයං නානපුතනං පසිරුපාසතු. අප්පෙවනාම දෙවස්ස නිගණේයං නානපුතනං පසිරුපාසනො චිතනං පසිදෙය්‍යා’ති. එවං වුතෙන රාජා මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුතනො තුණ්හි අහොසි.

8. තෙන බො පන සමයෙන ජීවිතො කොමාරභව්චො රඤ්ඤා මාගධස්ස අජාතසනතුස්ස වෙදෙහිපුතනස්ස අවිදුරෙ තුණ්හිභුතො නිසිනො හොති. අච්ච බො රාජා මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුතනො ජීවකං කොමාරභව්චො එතදවොච: ‘ඛං පන සම්ම ජීවක කිං තුණ්හි ?’ති

---

1. කච්චානො, කච්චි.

4. අන් එක්තරා රජආමැත්තෙක් ද වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශ්වර අජාතශත්‍රු රජුට “දේවයන් වහන්ස, මේ කේශකම්බල අජිතයෝ සංඝී ද ගණී ද ගණාවාසී ද වෙති. ප්‍රකට වූ, කීර්තිමත් වූ, බොහෝ දෙනා විසින් සාධුසම්මත වූ, රාත්‍රඥ වූ, දික්වයස් ගිය, මහඵ විස පැමිණි තිථිංකර කෙනෙක. දේවයන් වහන්සේ ඒ කේශකම්බල අජිතයන් ඇසුරු කරන සේක් වා. කේශකම්බල අජිතයන් වෙත ඵලැඹ ඇසුරු කරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පහදන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැ” යි මෙ බස් කී ය. මෙසේ කී කලැ වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශ්වර අජාතශත්‍රු රජ මුවෙන් කිසිත් නො බැණ හුන්නේ ය.

5. අන් එක් රජආමැත්තෙක් ද වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශ්වර අජාතශත්‍රු රජුට “දේවයන්වහන්ස, කාන්‍යායනගෝත්‍රික මේ පකුධයෝ සංඝී ද ගණී ද ගණාවාසී ද වෙති. ප්‍රකට වූ, කීර්තිමත් වූ, බොහෝ දෙනා විසින් සාධුසම්මත වූ, රාත්‍රඥ වූ, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති, දික්වයස් ගිය, මහඵ විසට පැමිණි තිථිංකර කෙනෙක. දේවයන්වහන්සේ ඒ කාන්‍යායන පකුධයන් වෙත ඵලැඹ ඇසුරු කරන සේක් වා. කාන්‍යායන පකුධයන් ඇසුරු කරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පහදන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැ” යි මෙ බස් කී ය. මෙසේ කී කල්හී වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශ්වර අජාතශත්‍රු රජ තෙමේ කිසිත් නො බැණ හුන්නේ ය.

6. අන් රජආමැත්තෙක් ද වෛදේහී පුත්‍ර මගධාධිපති අජාතශත්‍රු රජුට “දේවයන් වහන්ස, මේ වෛරාටීපුත්‍ර සංජයයෝ සංඝී ද ගණී ද ගණාවාසී ද වෙති. බොහෝ දෙනා විසින් සාධු සම්මත වූ, රාත්‍රඥ වූ, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති, දික් වයස් ගිය, පැසිම් වයසට පැමිණි, ප්‍රකට වූ, කීර්තිමත් තිථිංකර කෙනෙක. දේවයන් වහන්සේ ඒ වෛරාටීපුත්‍ර සංජයයන් ඇසුරු කරන සේක් වා. වෛරාටීපුත්‍ර සංජයයන් ඇසුරු කරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පැහැදෙන්නේ නම් ඒ ඉතා යෙහෙකැ” යි මෙ බස් කී ය. මෙසේ කී කල්හී වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශ්වර අජාතශත්‍රු රජ තෙමේ කිසිත් නො බැණ හුන්නේ ය.

7. අන් රජආමැත්තෙක් ද වෛදේහීපුත්‍ර වූ මගධාධිපති අජාතශත්‍රු රජුට “දේවයන් වහන්ස, මේ ඥානපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථයෝ සංඝී ද ගණී ද ගණාවාසී ද වෙති. බොහෝ දෙනා විසින් සාධුසම්මත වූ, රාත්‍රඥ වූ, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති, දික් කලක් ගත කල, මහඵ විස පත්, ප්‍රකට වූ, කීර්තිමත් තිථිංකර කෙනෙක. දේවයන් වහන්සේ ඒ ඥානපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථයන් ඇසුරු කරන සේක් වා. ඥානපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථයන් ඇසුරු කරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පහදන්නේ නම් ඒ ඉතා යෙහෙකැ” යි කී ය. මෙසේ කී කල්හී වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශ්වර අජාතශත්‍රු රජ තෙමේ කිසිත් නො බැණ හුන්නේ ය.

8. ඵ වේලෙහි වනාහි කෝමාරහච්ච ජීවක තෙමේ වෛදේහී පුත්‍ර මගධාධිපති අජාතශත්‍රු රජුට නොදුරෙහි නිහඬ වැ හුන්නේ වෙයි. ඉක්බිත්තෙන් වෛදේහීපුත්‍ර මගධාධිපති අජාතශත්‍රු රජ තෙමේ කෝමාරහච්ච ජීවකයා අමතා, “යහඵ ජීවකය, යුෂමනා වූ කලී කවර හෙයින් කිසිත් නො බැණ ඉන්නෙහි දු?” යි කී ය.

“අයං දෙව භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො අමහාකං අමබ්වනෙ විහරති මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං අසිසිනෙලසෙහි භික්ඛුසතෙහි. තං බො පන භගවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කීර්තිසද්දෙ, අබ්භුගහතො: ‘ඉති පි සො භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා’ති. තං දෙවො භගවන්තං පසිරුපාසතු. අප්පෙවනාම දෙවස්ස භගවන්තං පසිරුපාසතො විතං පසිදෙය්‍යා”ති.

“තෙන හි සමම ජීවක හන්ධියානාති කප්පාපෙහි”ති.

9. ‘එවං දෙවා’ති බො ජීවකො කොමාරභවෙවා රඤ්ඤො මාගධස්ස අජාතසත්තුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්ස පටිස්සුන්තා¹ පඤ්චමත්තාති හන්ධිනිකාසනාති² කප්පාපෙත්වා රඤ්ඤො ව ආරොහණීයං නාගං, රඤ්ඤො මාගධස්ස අජාතසත්තුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්ස පටිවෙදෙහි: ‘කප්පිතාති බො තෙ දෙව හන්ධියානාති යස්ස ‘දුති කාලං මඤ්ඤසී’ති.

අථ බො රාජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො පඤ්චස්ස හන්ධිනිකාසනෙස්ස පච්චෙකා ඉන්ධියො අරොපෙත්වා ආරොහණීයං නාගං අභිරුහිත්වා උකකාස්ස ධාරියාමානාස්ස රුජගහමහා නිය්‍යාසි මහච්ච රාජානුනාවෙන යෙන ජීවකස්ස කොමාරනච්චස්ස අමබ්වනං තෙන පායාසි.

10. අථ බො රඤ්ඤො මාගධස්ස අජාතසත්තුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්ස අවිදුරෙ අමබ්වනස්ස අහුදෙව භයං අහු ජමහිතතං අහු ලොමභංසො. අථ බො රාජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො භිතො සංචිග්ගො ලොමභට්ඨජාතො ජීවකං කොමාරභවිචං එතදවොච: ‘කච්චි මං සමම ජීවක න වඤ්ඤෙහි? කච්චි මං සමම ජීවක න පලමොහි? කච්චි මං සමම ජීවක න පච්චන්ධිකානං දෙහි? කථං හි නාම තාවමහතො භික්ඛුසඛසස්ස අසිසිනෙලසානං භික්ඛුසනානං තෙව බිපිතසද්දෙ, භවිස්සති න උකකාසිතසද්දෙ න තිගෙසාසො?’ති

“මා භාසි මහාරාජ³ න තං දෙව වඤ්ඤෙමි. න තං දෙව පලමොහි. න තං දෙව පච්චන්ධිකානං දෙමි. අභිකකම මහාරාජ, අභිකකම මහාරාජ. එතෙ මණ්ඩලමාලෙ⁴ දීපා ක්ඛායන්ති”ති.

1. පටිස්සුණිත්වා, මජ්ඣ. 2 හන්ධිකා, සී හන්ධිනියා, කජ්චි.
 3. මා භාසි මහාරාජ මා භාසි මහාරාජ, සිත්‍රි. 4. මණ්ඩලසාලෙ, මජ්ඣ.

දික්සතිගේ ශිලසකකවගීය

එ විට කෝමාරහව්ව ජීවක කියනුයේ, “දෙවයන් වහන්ස, මේ භාග්‍යවන් අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් වහන්සේ එක්දහස් දෙසිය පණසක් පමණ භික්ෂූන් ඇති මහත් භික්ෂුසමුහයක් හා අපේ අඹවෙනෙහි වැඩ වසන සේක. ‘ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ මේ කරුණින් අර්හත් ය, සම්‍යක්සම්බුද්ධ ය, විද්‍යාවරණසම්පන්න ය, සුගත ය, ලෝකවිත් ය, නිරුක්තර පුරුෂදම්‍යසාරපී ය, දෙවිමිනිස්නට ශාස්තෘ ය, බුද්ධ ය, භාග්‍යවන් යැ’ යි ඒ භාග්‍යවන් ගෞතමයන් වහන්සේ පිළිබඳ වැ මෙසේ කල්‍යාණ වූ කීර්තියබිඳයෙක් උස් වැ නැංගේ ය. මහරජ තෙමේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹ ඇසුරු කෙරේවා. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇසුරු කරන මහරජහුගේ සිත පැහැදෙන්නේ නම් ඒ ඉතා යෙහෙකි” යි කියේ ය.

“යහළු, ජීවකය, එසේ නම් භස්තියානයන් සරසව” යි රජ කී ය.

9. ‘දේවසිනි, එසේ යැ’ යි කියා, කෝමාරහව්ව ජීවක තෙමේ වෛදේහී-පුත්‍ර වූ මගධෙශවර අජාතශත්‍රු රජුට පිළිවදන් දී (පිරිවර ස්ත්‍රීන් සඳහා) පන්සියක් පමණ ඇතින්නන් සරසවා, රජුට ද නැගීමට සුදුසු ඇතකු සඳවා, වෛදේහීපුත්‍ර වූ මගධෙශවර අජාතශත්‍රු රජුට “දේවසිනි, ඔබට හෘතියාන සරසවන ලදී. යම් ගමනකට දෑත් කලැයි ඔබ සිතන්නම් එය කරන්නැ” යි දැන්වී ය.

එ විට වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශවර අජාතශත්‍රු රජු පන්සියක් ඇතින්නන් මතැ එක් එක් ස්ත්‍රීය බැගින් නංවා, තෙමේ තමාට නැගීමට සුදුසු ඇතු පිට නැග, දඹුවැට පහන් දරනු ලබන කල්හි, මහත් රාජර්ඳියෙන් රජගහ නුවරින් නික්මුණේ ය. නික්මැ කෝමාරහව්ව ජීවකයාගේ අඹවනය කරා ගියේ ය.

10. ඉක්බිත්තෙන් අඹවනයට නොදුරෙහිදී වෛදේහීපුත්‍ර වූ මගධාධි-පති අජාතශත්‍රු රජුට බියෙක් වූයේ ම ය, ඇඟ වෙවුලුමෙක් වූයේ ම ය, ලොමුදහ ගැන්මෙක් වූයේ ම ය. එ විට ... අජාතශත්‍රු රජු තෙමේ බිය ගන්වේ, තැතිගන්වේ, හටගත් ලොමුදහ ගැනුම් ඇත්තේ, කෝමාරහව්ව ජීවකයා අමතා “කීමෙක් ද? යහළු ජීවකය, මට වංචා නො කෙරෙහි ද, කීමෙක් ද යහළු ජීවකය, මා නො රවටහි ද? කීමෙක් ද, යහළු ජීවකය, මා සතුරනට පාවා නො දෙහි ද? භික්ෂූන් එක්දහස් දෙසිය පණසක් පමණ වූ ඒ සා මහත් භික්ෂුසමුහයකගේ කීවිසුම් හඬෙක් කෙසේ නම් නො වන්නේ ද? උකැසි හඬෙක් හෝ කෙසේ නම් නො වන්නේ ද? කටහඬෙක් හෝ කෙසේ නම් නො වන්නේ ද?” යි ඇසී ය.

එ විට “මහ රජාණනි, බිය නො ගන්නැ. දේවසිනි, ඔබට වංචා නො කරමි. දේවසිනි, ඔබ නො රවටමි. දේවසිනි, ඔබ සතුරනට පාවා නො දෙමි. මහරජාණනි, ඉදිරියට වසින්නැ. මහරජාණනි, ඉදිරියට වසින්නැ. තෙල, මණ්ඩලමාලයෙහි (වට හලෙහි හෙවත් හිඳුනා හලෙහි) පහන් දැල්වේ” යැ යි කෝමාරහව්ව ජීවක කී ය.

11. අඵ බො රාජා මාගධො අජාතසන්තු වෙදෙහිපුත්තො යාවතිකා නාගස්ස භූමි නාගෙන ගන්ඛො නාගා පච්චාරොතිකො පතතිකො ‘ව යෙන මණ්ඩලමාලස්ස ආරං තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්කො ජ්වකං කොමාරභවං ඵතදවොච: කභං පන සමම ජ්වක භගවා’ති.

“එසො මහාරාජ භගවා. එසො මහාරාජ භගවා මජ්ඣිමං ථූභං නිස්සාය පුරන්භිමුඛො නිසිනො පුරකඛනො භික්ඛුසඛසස්සා”ති.

12. අඵ බො රාජා මාගධො අජාතසන්තු වෙදෙහිපුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්කො ඵකමන්තං අට්ඨාසී. ඵකමන්තං සීතො බො රාජා මාගධො අජාතසන්තු වෙදෙහිපුත්තො තුණ්හිභුතං තුණ්හිභුතං භික්ඛුසඛසං අනුච්චොකෙකො රතදම්ච විප්පසන්තං, උදුනං උදුනෙසී: ‘ඉමිනා මෙ උපසමෙන උදුසීහදෙඤ්ඤා¹ කුමාරො සමන්තාගතො නොතු යෙනෙතරහි උපසමෙන භික්ඛුසඛෙසා සමන්තාගතො’ති.

“අගමා බො කිං මහාරාජ යථාපෙමං”ති ?

“පියො මෙ භනො උදුසීහදෙඤ්ඤා¹ කුමාරො. ඉමිනා මෙ භනො උපසමෙන උදුසීහදෙඤ්ඤා¹ කුමාරො සමන්තාගතො නොතු යෙනෙතරහි උපසමෙන භික්ඛුසඛෙසා සමන්තාගතො”ති.

13. අඵ බො රාජා මාගධො අජාතසන්තු වෙදෙහිපුත්තො භගවන්තං අභිවාදෙකො භික්ඛුසඛසස්ස අඤ්ඤලිමපණාමෙකො ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසිනො බො රාජා මාගධො අජාතසන්තු වෙදෙහිපුත්තො භගවන්තං ඵතදවොච: “පුච්ඡෙය්‍යාමහං භනො භගවන්තං කීඤ්චිදෙව දෙසං, සචෙ මෙ භගවා ඔකාසං කරොති පඤ්ඤස්ස වෙය්‍යාකරණායා”ති.

“පුච්ඡ මහාරාජ යදුකඛිසී”ති.

14. “යථා නු බො ඉමානි භනො පුච්ඡිප්පායනනානි සෙය්‍යපීදං²: හන්ඨාරොහා අස්සාරොහා රථිකා ධනුගහහා³ වෙලකා වලකා පිණ්ඩදුයකා⁴ උග්ගා රාජපුත්තා පකඛන්දිනො මහානාගා සුරා වම්මයොධිනො දුසක-පුත්තා⁵ ආලාරිකා⁶ කප්පකා නහාපකා⁷ සුදු⁸ මාලාකාරු⁹ රජකා පෙසකාරා නලකාරා¹⁰ කුමහකාරා ගණකා මුද්දිකා, යානි වා පනඤ්ඤති‘පි ඵචංගතිකානි¹¹ පුච්ඡිප්පායනනානි, තෙ දිට්ඨොච ධම්මෙ සන්දිට්ඨිකං සිප්පඵලං උපජීවන්ති. තෙ තෙන අත්තානං සුඛෙනති පීනෙනති.¹² මානාපිතරො සුඛෙනති පීනෙනති. පුත්තදුරං සුඛෙනති පීනෙනති. මිත්තාමච්චෙව සුඛෙනති පීනෙනති. සමණෙසු බ්‍රාහ්මණෙසු¹³ උද්ධගතිකං දකඛිණං පතිට්ඨාපෙනති¹⁴ සොවගතිකං සුඛිච්චාකං සග්ගසංවත්තනිකං. සකකා නු බො භනො ඵචමෙච¹⁵ දිට්ඨොච ධම්මෙ සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාපෙකුන්ති”¹⁶

1. උදුසහදෙඤ්ඤා, කෙසුචි. 2. සෙය්‍යපීදං, මජ්ඣ. 3. ධනුගහහා, සිත්‍රි.
4. දුසකා, සිත්‍රි. දුසක PTS. 5. දුසිකා, මජ්ඣ.
6. ආලාරිකා, සිත්‍රි. 7. නහාපකා, මජ්ඣ. නහාපිකා, ස්‍යා.
8. සුරා, මජ්ඣ. 9. මාල, මජ්ඣ. 10. නාල, ස්‍යා.
11. ගතානි, සී. I. 12. පීනෙනති, මජ්ඣ. පීණෙනති, ස්‍යා (සඛිඛඵ)
13. සමණබ්‍රාහ්මණෙසු, සී. I. සිත්‍රි. 14. පතිට්ඨ, සී. I. 15. ඵචමෙච, (කඤ්චි.)
16. පඤ්ඤාපෙනති, සී. I.

11. එක්බිති වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙඤ්චර අජානශත්‍රු රජ ඇතුපිටින් යෑ හැකි තෙක් දුර ඇතු පිටින් ගොස්, ඇතුගෙන් බැස, පාගමන් ඇතියේ ම (පසින් ම) මණ්ඩලමාලචාරය (වට හල් දොර) කරා ඵලාභියේ ය. ඵලාභී කෝමාරභව්ව ජීවකයාගෙන් ‘යහඵ ජීවකය, භාග්‍යවත් තෙමේ කොහි ද?’ යි ඇසී ය.

“මහ රජාණනි, තෙල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ය. මැදුම් ටැඹ නිසා (මැද කණුවට පිටුදී) පෙර දිගට මුහුන ලා, භික්ෂුසමුහයා විසින් පෙරටු කරන ලද වෑ තෙල වැඩ ඉන්නෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යැ” යි කොමාර-භව්ව ජීවක කී ය.

12. ඵ විට වෛදේහීපුත්‍ර වූ මගධෙඤ්චර අජානශත්‍රු රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ඵලාභියේ ය. ඵලාභී පසෙක සිටියේ ය. ඵසේ සිටි රජ තෙමේ වෙසෙසින් පහන් වූ, කැලැඹුම් නැති විලක් සේ බැඳු බැඳු පැත්තෙහි තුණුම්හුන වෑ හුන් භික්ෂුසමුහයා දෙස නැවත නැවත බලා, “දැන් මේ භික්ෂුසමුහයා යම් සංහුන්බවෙකින් යුක්ත ද මගේ උදුසිහඳු කුමාර තෙමේ ද මෙ බඳු වූ ම සංහුන්බැවින් සමන්විත වේ වා” යි උදන් ඇතී ය.

ඵ විට, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහරජ, තොප සිත ප්‍රේමය ඇති දෙසට ගියේ වේ දැ” යි වදාල සේක.

“වහන්ස, උදුසිහඳු කුමාර තෙමේ මට ප්‍රිය ය. වහන්ස, භික්ෂුසංඝයා දැන් යම් බඳු සංහිදීමෙකින් සමන්විත ද, මගේ උදුසිහඳු කුමාර තෙමේ මෙ බඳු වූ සංහිදීමෙන් සමන්විත වේ වා” යි රජ කී ය.

13. එක්බිති වෛදේහීපුත්‍ර මගධාධිපති අජානශත්‍රු රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආදරයෙන් වෑද, භික්ෂුසංඝයා ද ඇදිලී බෑද වෑද, පසෙක ඉඳ ගත්තේ ය. පසෙක හිඳගත් රජ තෙමේ “වහන්ස, ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැණයක් විසදන්නට කිසි ලේශමාත්‍ර අවකාශයක් ගන්නා සේක් නම්, මම විවාරන්නෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කී ය.

“මහරජ, ඉදින් කැමැත්තෙහි නම් විවාරන්නැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාල සේක.

14. “වහන්ස, යම්සේ ඇතරුවෝ ය, අසරුවෝ ය, රියරුවෝ ය, දුනුවාවෝ ය, දියදද දරනුවෝ ය, සෙන් විදහනුවෝ ය, සැහැසි මත සෙබලෝ ය, යුද වදිනා උසස් රජපුත්තු ය, යුද මැදට පැනවදනා යෝධයෝ ය, ඇතුන් බඳු මත සෙබලෝ ය, හුදෙකලා වෑ යුද වදිනා සෙබලෝ ය, සම්සැටියෙන් වැසි හෝ පලිහන් දරා යුද කරන්නෝ ය, ගෙහි ම වූ ගෘහභූස යෝධයෝ ය, මේ වඩන්නෝ ය, ඇම්බැටියෝ ය, නාවන්නෝ ය, සුපකාරයෝ ය, මාලාකාරයෝ ය, රජකයෝ ය, පෙහෙරු ය, කුලපොත්තෝ ය, කුඹල්ලු ය, අවජිඳු ගණකයෝ ය, හසාමුද්‍රා ගණකයෝ ය යන මොවුන් පුරුදු පුහුණු කරන ශීල්ප කෙනෙක් වෙන් ද, මෙබඳු වූ යම් අන්‍ය බොහෝ ශීල්පයෝ හෝ වෙන් ද, ඔහු හැම මෙ අත්බවිහි ම තමන් විසින් ම අත් දැක්කෑ හැකි ඵල ඇති ශීල්ප නිසා දිවි රකිත්. ඔහු ඵසින් තමන් සුවපත් කෙරෙත්, පිනවත්. මාපියන් සුවපත් කෙරෙත්, පිනවත්. අඹුදරුවන් සුවපත් කෙරෙත්, පිනවත්. මිත්‍රාමාත්‍යයන් (සග යහඵවන්) සුවපත් කෙරෙත්, පිනවත්. මත්තෙහි පල දෙන සග සැපතට පුදුපු සුබවිපාක ඇති සවගීය පිණිස පවත්නා දන් මහණ-බමුණන් කෙරෙහි පිහිටුවන්. වහන්ස, මෙසේ ම මහණ දමෙහි සාන්දුෂටික (මෙහි ම අත්දැක්කෑ හැකි) ඵලවිපාකයක් පණවන්නට (දක්වන්නට) හැකි දැ?” යි රජ විචාලේ ය.

15. “අභිජානාසී නො නිං මහාරාජ ඉමං පඤ්ඤාං අඤ්ඤා සමණ-
බ්‍රාහ්මණේ පුච්ඡතා”ති.

“අභිජානාමහං භනො ඉමං පඤ්ඤාං අඤ්ඤා සමණබ්‍රාහ්මණේ
පුච්ඡතා”ති.

“යථාකථං පන තෙ මහාරාජ බ්‍යාකරිංසු, සවෙ තෙ අගරු භාසස්සු”ති

“න බො මෙ භනො ගරු යත්ඤ්ඤා භගවා වා නිසීනො භගවනා-
රුපො වා” ති. “තෙන හී මහාරාජ භාසස්සු”ති.

16. “එකමිදුහං භනො සමයං යෙන පුරණො කස්සපො
තෙනුපසඛකමිං. උපසඛකමිනවා පුරණෙන කස්සපෙන සද්ධිං සමමාදිං.
සමමාදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙතවා එකමනනං නිසීදිං. එකමනනං
නිසීනො බො අහං භනො පුරණං කස්සපං එතදවොචං: යථා නු
බො ඉමානි හො කස්සප පුච්ඡසිප්පායනනානි සෙය්‍යපීදං භත්ථාරොහා-
-පෙ- යානි වා පනඤ්ඤානි¹ ඵ්චිංගතිකානි පුච්ඡසිප්පායනනානි. තෙ
දිට්ඨිව ධම්මෙ සන්දිට්ඨිකං සිප්පඵලං උපජීවනති. තෙ තෙන අනනානං
සුබ්බෙනති පීනෙනති මානාපිතරො සුබ්බෙනති පීනෙනති පුත්තදුරං
සුබ්බෙනති පීනෙනති මිත්තාමච්චි සුබ්බෙනති පීනෙනති සමණේසු
බ්‍රාහ්මණේසු උද්ධගතිකං දකඛිණං පතිට්ඨාපෙනති සොවගතිකං සුබ්බිපාකං
සගගසංවත්තතිකං. සකකා නු බො හො කස්සප ඵ්චමෙව දිට්ඨිව ධම්මෙ
සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාපෙතුනති.

17. එවං චුතො භනො පුරණො කස්සපො මං එතදවොච: කරොතො
බො මහාරාජ කාරයතො ඡන්දතො ඡේද්‍යපයතො පචතො පාවයතො
සොචයතො සොචාපයතො කිලමයතො¹ කිලමාපයතො එන්දයතො
එන්දපයතො පාණමතිපාතයතො අදීනනං ආදීයතො සකිං ඡන්දතො
නිලොපං හරතො එකාගාරිකං කරොතො පරිපජ්ඣෙ තිට්ඨතො පරදුරං
ගච්ඡතො මුසා භණතො කරොතො න කරීයති පාපං. චුරපරියනොත
වෙ² පි වකෙකත යො ඉමිස්සා පඨවියා³ පාණේ එකමංසබ්බලං
එකමංසපුඤ්ජං කරෙය්‍ය, නත්ථි තතොනිදුතං පාපං, නත්ථිපාපස්ස ආගමො.
දකඛිණඤ්ඤව³ පි ගබ්භාය³ තීරං ගච්ඡෙය්‍ය භනනො කාතෙනො
ඡන්දනො ඡේද්‍යපෙනො පචනො පාවෙනො, නත්ථි තතො නිදුතං
පාපං, නත්ථි පාපස්ස ආගමො. උත්තරඤ්ඤව³ පි ගබ්භාය³ තීරං ගච්ඡෙය්‍ය
දදනො දුපෙනො යජනො යජාපෙනො, නත්ථි තතො නිදුතං
පුඤ්ඤං, නත්ථි පුඤ්ඤස්ස ආගමො. දුතෙන දමෙන සංයමෙන සච්චවජ්ජන
නත්ථි පුඤ්ඤං නත්ථි පුඤ්ඤස්ස ආගමො³ ති.

1. කිලමතො, කෙසුචි. 2. කරතො එන්දතො, PTS.
3. ගංගාතීරං, PTS.

15. “මහරජ, ඔබ මේ පැණය අත් මහණබමුණන් අතින් විවාලා දන්නෝ ද (මනෙක ඇද්ද) ?”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“වහන්ස, මේ පැණය අත් මහණබමුණන් අතින් විවාලා දනිමි (මනෙක ඇතැ)”යි රජ කී ය.

“මහරජ, කෙසේ නම් ඔබට ඔහු මෙය විසඳුවෝ ද ? ඉදින් ඔබට බරෙක් නො වේ නම් එය කියන්නැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැන්නකු හෝ ඉන්නා තැනෙක එය කීම මට බරෙක් නො වේ”යැ යි රජ කී ය.

“මහරජ, එසේ නම් කියන්නැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

16. (එ විට රජ මෙසේ කී ය:) “වහන්ස, මම එක් වරෙක කාශ්‍යප පුරුණයන් කරා එළැඹියෙමි. එළැඹී ඔහු භාසකුටු වීමි. සතුට උපදවන, සිතැ රැදැවියැ යුතු කතාබස් අවසන් කොට පසෙක ඉද ගනිමි. වහන්ස, එසේ පසෙක ඉදැගත් මම කාශ්‍යප පුරුණයන් අමතා, ‘භවත් කාශ්‍යපසිනි, යම් සේ ඇතැරුවෝ ය, අසැරුවෝ ය,... යන මොහු හැම මෙ අත්බවිහි ම තමන් විසින් අත් දැක්කැ හැකි පල ඇති ශිල්ප නිසා දිවි රකිත් ද, ඔහු එයින් තමන්... මා පියන්... අඹුදරුවන් .. භික්ෂාමාත්‍රයන් සුවච්ඡන් කෙරෙත් ද පිනවත් ද, මහණබමුණන් කෙරෙහි... දන් පිහිටුවත් ද, භවත් කාශ්‍යපසිනි, එසේ ම මහණදමෙහි මෙහි ම අත් දැක්කැ හැකි ඵල විපාකයක් දක්වන්නට හැකි දෑ?’යි මෙය විවාලෙමි.

17. ‘වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි කාශ්‍යප පුරුණයෝ මට මෙය කීහ:

“මහරජ, තමා ම කරන්නහුට ද අනුන් ලවා කරවන්නහුට ද, අනුන්ගේ අත් ආදිය සිදින්නහුට ද සිඳුවන්නහුට ද, අනුන් දඬු ආදියෙන් පෙළන්නහුට ද පෙළවන්නහුට ද, පරාසතු දෑ පැහැරැ ගැනුම් ආදියෙන් මෙරමා තවන්නහුට ද අනුන් ලවා තවවන්නහුට ද, අහර වැලැක්වීම් ආදියෙන් අනුන් වෙහෙසන්නහුට ද මෙරමා ලවා වෙහෙසවන්නහුට ද, මෙරමා කම්පිත කරන්නහුට ද අනුන් ලවා කම්පිත කරවන්නහුට ද, පණ තසන්නහුට ද නස්වන්නහුට ද, නොදන් දෑ ගන්නහුට ද ගන්වන්නහුට ද, ගෙවල් බිඳින්නහුට ද බිඳුවන්නහුට ද, කිසිත් නො ඉතිරි කොට සියල්ල පැහැරැ ගන්නහුට ද පැහැරැ ගන්වන්නහුට ද, එක් ගෙයක් වටා සිට එහි ඇති බඩුමුටු පැහැරැ ගන්නහුට ද ගන්වන්නහුට ද, මහැ රැක සිට එහි යනෙහුවන්නේ බඩු පැහැරැ ගන්නහුට ද, පරඹුවන් කරා යන්නහුට ද, මුසවා තෙපලන්නහුට ද, පවක් කරමි සි සිතා කරන්නහුට ද පවෙක් නො කැරෙහි. යමෙක් කරකැත්තක් සේ තියුණු නිම් වලල්ලක් ඇති වක්‍රයකින් මේ පොළොවෙහි සතුන් මරා එක් මස්ගොඩක් එක් මස්රැසක් කරන්නේ නම්, ඒ හේතුවෙන් වන පවෙක් නැත, පාපයාගේ පැමිණීමෙක් නැත. සතුන් මරමින් මරවමින්, සිදිමින් සිඳුවමින්, පෙළමින් පෙළවමින්, ගංගා නදියේ දකුණු තෙරට නමුදු යන්නේ නම්, ඒ හේතුවෙන් පවෙක් නැත, පවේ පැමිණීමෙක් නැත. දෙමින් දෙවමින්, යාග කරමින් කරවමින්, ගංගා නදියේ උතුරු තෙරට නමුදු යන්නේ නම් ඒ හේතුවෙන් පිනෙක් නැත, පින් පැමිණීමෙක් නැත. දීමෙන්, ඉඳුරන් දූමීමෙන් (හෝ පෙහෙවස් විසීමෙන්) ශිලසංය-මයෙන්, සබවස් රැකීමෙන් පිනෙක් නැත, පින් පැමිණීමෙක් නැත” යනු සි.

92 දීඝනිකායෙ සීලකඩකිවගොයා

සාමඤ්ඤඵලසූත්‍රය

ඉන්ධං බො මෙ භනොන පුරණො¹ කස්සපො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො අකිරියං බ්‍යාකාසි.²

සෙය්‍යථාපි භනොන අමිං වා පුට්ඨො ලබ්‍රජං බ්‍යාකරෙය්‍ය² ලබ්‍රජං වා පුට්ඨො අමිං බ්‍යාකරෙය්‍ය², එවමෙව බො මෙ භනොන පුරණො¹ කස්සපො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො අකිරියං බ්‍යාකාසි.²

තස්ස මයහං භනොන එතදගොසි: ‘කථං හි නාම මාදිසො සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජ්ඣෙ වසනාං අපසාදෙනබ්බං මඤ්ඤය්‍යා’ති. සො බො අහං භනොන පුරණස්ස කස්සපස්ස භාසිතං තෙව අභිනන්දිං නප්පට්ඨෙකාසිං.³ අනභිනන්දිනා අප්පට්ඨෙකාසිනා අනන්තමනො අනන්තමනවාචං අනිච්ඡාරෙතා තමෙව වාචං අනුග්ගණහනො⁴ අනිකුල්ඡනො⁵ උට්ඨායාසනා පකකාමිං.⁶

18. එකමිදහං භනොන සමයං යෙන මකඛලී ගොසාලො තෙනුප-සංකමිං. උපසංකමිනා මකඛලීනා ගොසාලෙන⁷ සද්ධිං සමමොදිං. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං⁸ විනිසාරෙතා එකමන්තං නිසීදිං. එකමන්තං නිසීනො බො අහං භනොන මකඛලීං ගොසාලං⁹ එතදවොචං:¹⁰ ‘යථා නු බො ඉමාති හො ගොසාල පුථුසිප්පායනනාති සෙය්‍යපීදං: හන්ථාරොහා -පෙ- සකකානු බො හො ගොසාල එවමෙව දිට්ඨිව ධමමෙ සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාපෙතුන්ති.

19. එවං චුතොන භනොන මකඛලී ගොසාලො මං එතදවොච: ‘නන්ඨි මහාරාජ හෙතු නන්ඨි පච්චයො සත්තානං සංකිලෙසාය. අහෙතු අප්පච්චයා සත්තා සංකිලිස්සන්ති. නන්ඨි හෙතු නන්ඨි පච්චයො සත්තානං විසුද්ධියා. අහෙතු අප්පච්චයා සත්තා විසුඡ්ඤන්ති. නන්ඨි අත්තකාරෙ නන්ඨි පරකාරෙ නන්ඨි පුරිසකාරෙ නන්ඨි බලං නන්ඨි විරියං නන්ඨි පුරිසථාමො නන්ඨි පුරිසපරකකමො. සබ්බෙ සත්තා සබ්බෙ පාණා සබ්බෙ භුතා සබ්බෙ ජීවා අවසා අබලා අවිරියා නියතිසබ්බනිභාවපරිණතා ඡස්සෙවාහිජාතිසු සුබදුකඛං පටිසංවෙදෙනති.

චුදදස බො පනිමාති යොනිප්පමුඛසතසහස්සාති සට්ඨි ව සතාති ඡ ව සතාති, පඤ්ච ව කමමුනො සතාති, පඤ්ච ව කමමාති, තිණි ව කමමාති, කමමෙ ව අසිස්කමෙම ව.

1 පුරණො, මජ්ඣ. 2. ව්‍යා, PTS. 3. නප්පට්ඨෙකාසිං, PTS.
4. අනුග්ගණහනා, PTS 5. අනිකුල්ඡනො, මජ්ඣ. ස්‍යා.
6 පකකාමිං, මජ්ඣ. 7. මකඛලීගොසාලෙන, PTS. 8. සාරාණීයං, මජ්ඣ.
9. මකඛලීගොසාලං, PTS. 10. එතදවොච, PTS.
11. පඤ්ඤාපෙතනී PTS.

දික්සහිගේ ශිලසකකවගීය.

ශ්‍රාමණ්‍යඵලසුත්‍රය. 93

වහන්ස, මෙසේ කාශ්‍යප පුරුණයෝ මා විසින් සාන්දුජවික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලය විචාරන ලදුවෝ ම අක්‍රියාවාදය දැක්වූහ. වහන්ස, අඹ කෙබඳු ද? සි විචාරන ලදුවෝ දෙල් මෙබඳු යැ සි කියන්නේත් දෙල් විචාරන ලද වැ අඹ මෙබඳු යැ සි කියන්නේත් යම්සේ ද, එසේම වහන්ස, කාශ්‍යප පුරුණයෝ මා විසින් සාන්දුජවික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය විචාරන ලදුවෝ ම අක්‍රියාවාදය පැවැසූහ.

වහන්ස, ඒ මට ‘මා වැන්නෙක් සිය රටෙහි වසන මහණකු හෝ බමුණකු පෙළියැ යුතු කොට කෙසේ නම් සිතනු හැක්කේ ද?’ සි මේ සිත විය. වහන්ස, ඒ මම කාශ්‍යප පුරුණයන්ගේ වචනය නො පැසැසිමි. විරුද්ධ බසකුදු නො කිමි. නො පසසා විරුද්ධ බසක් ද නො කියා, නො සතුටු සිතැත්තෙමි, නොසතුටු බසක් නො නික්මවා, ඔවුන් බස සාර වශයෙන් නො ගන්නෙමි, සාර වශයෙන් සිතා නො නබන්නෙමි, උනස්තෙන් නැගී නික්මිණිමි.

18. වහන්ස, අන් එක් වරෙක මම ගෝසාල මකඛලින් වෙත ඵලාභියෙමි. ඵලාභි ඔවුන් හා සතුටු වීමි. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රැදැවියැ යුතු වූ කතා බස් කොට අවසනැ පසෙක ඉද ගනිමි. පසෙක ඉද ගත්තෙමි, වහන්ස, මම ගෝසාල මකඛලිනු අමතා, ‘භවත් ගෝසාලසිති, යම් සේ ඇතරුවෝ ය අසරුවෝ ය ... යන මොහු හැම මෙ අත්බවිහි ම තමන් විසින් දැක්කැ හැකි ඵල විපාක ඇති ශිල්ප නිසා දිවි රකිත් ද, ඔහු එසින් තමන්... මාපියන්... අඹුදරුවන්... හා යහළුවන් සුවපත් කෙරෙත් ද, පිනවත් ද, මහණබමුණන් විෂයයෙහි... දන් පිහිටුවත් ද, භවත් ගෝසාලසිති, මෙසේම මහණදමෙහි මෙහි ම අන් දැක්කැ හැකි ඵලවිපාක-යක් දක්වන්නට හැකි ද?’ සි මෙය විචාලෙමි.

19. වහන්ස, මෙසේ විචාල කල්හි ගෝසාල මකඛලිනු මට මෙය කීහ: “මහරජ, සත්කියන්ගේ කෙලෙසීමට හේතුවෙක් ප්‍රත්‍යය-යෙක් නැත. හේතුවක් නැති වැ ප්‍රත්‍යයයක් නැති වැ (ඉබේ ම) සත්කියෝ කෙලෙසෙත්. සත්කියන්ගේ පිරිසිදු වීමට ද හේතුවෙක් නැත, ප්‍රත්‍යයයෙක් නැත. හේතු නැති වැ ප්‍රත්‍යය නැති වැ සත්කියෝ පිරිසිදු වෙත්. තමාගේ යහපත සඳහා තමා විසින් කළ යුතු කමියෙක් නැත. අනුන්ගේ යහපත සඳහා කළයුතු අවවාදනුශාසනාදී කමියෙක් ද නැත. කරන්නහු සැපතට පමුණුවන... පුරුෂ කාසීයෙක් ද නැත. සැපත් ලබනුවට ඉවහල් වන බලය කියා එකෙක් නැත. විසීය කියා එකෙක් නැත. පුරුෂශකතිය කියා එකෙක් නැත. පුරුෂ පරාක්‍රමය කියා එකෙක් නැත. හැම සත්තු හැම ප්‍රාණිනු හැම භූතයෝ හැම ජීවයෝ තමන්ගේ ශක්තියක් බලයක් විසීයක් නැත්තෝ ම නියමය, සංගතිය (තම තමා අයත් වගීයට පැමිණීම), සවභාවය යන මේ තුනින් පරිණාමයට පැමිණියෝ අභිජාති සයෙක්හි ම සැප දුක් විඳිත්.

මේ ප්‍රමුඛ යෝනිනු තුදස් ලක්ෂ හදහස් හසියෙකි. කමී පන්සියෙකි. (අන් සැවියෙකින්) කමී පසෙක් ද කමී තුනෙක් ද වෙත්. (කායවාක්-කමී වූ) පූණි කමී ද, (මනා:කමී වූ) අභී කමී ද වේ.

ආට්ඨි පටිපදා, ආට්ඨිනතරකපො, ඡලභිජානියො, අට්ඨි පුරිස-
 භුමියො, එකුනපඤ්ඤාස ආජීවකසනෙ, එකුනපඤ්ඤාස පරිබොජකසනෙ,
 එකුනපඤ්ඤාස නාගාචාසසනෙ, වීසෙ ඉන්ද්‍රියසනෙ, තිංස නිරයසනෙ,
 ඡන්තිංස රජොධාතුයො, සත්ත සඤ්ඤිගබ්භා, සත්ත අසඤ්ඤිගබ්භා, සත්ත
 නිගණ්ඨිගබ්භා, සත්ත දෙවා, සත්ත මානුසා, සත්ත පෙසාචා, සත්ත සරා,
 සත්ත පච්චා, සත්ත පච්චසතානි, සත්ත පචාතා, සත්ත පපානසතානි,
 සත්ත සුට්ඨිනා, සත්ත සුපිනසතානි, චූළාසීති මහාකප්පතො සතසහස්සාති
 යාති බාලෙ ව පණ්ඨිතෙ ව සකිංචිචා සංසරිචා දුකඛස්සන්තං කරිස්සන්ති.

තත්ථ තත්ථී ඉමිනාහං සීලෙන වා වනෙන වා තපෙන වා
 බ්‍රහ්මචරියෙන වා අපරිපකකං වා කම්මං පරිපාවෙස්සාමීති පරිපකකං වා
 කම්මං චුස්ස චුස්ස බ්‍යන්තී කරිස්සාමීති කෙචං තත්ථී. දොණ්ඨිතෙ සුබදුකෙඛ
 පරියන්තකතෙ. සංසාරෙ තත්ථී භායනවසීසනෙ, තත්ථී උකකංසාවකංසෙ.
 සෙය්‍යථාපි නාම සුත්තගුලෙ බිනෙත නිබ්බසීයමානමෙව පලෙති, එවමෙව
 බාලෙ ව පණ්ඨිතෙ ව සකිංචිචා සංසරිචා දුකඛස්සන්තං කරිස්සන්ති.

ඉත්ථං බො මෙ භනෙත මකඛලී ගොසාලො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං
 පුට්ඨො සමානො සංසාරසුද්ධිං බ්‍යාකාසී. සෙය්‍යථාපි භනෙත අමබං වා
 පුට්ඨො ලබුජං බ්‍යාකරෙය්‍ය, ලබුජං වා පුට්ඨො අමබං බ්‍යාකරෙය්‍ය,
 එවමෙව බො මෙ භනෙත මකඛලී ගොසාලො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං
 පුට්ඨො සමානො සංසාරසුද්ධිං බ්‍යාකාසී. තස්ස මයහං භනෙත එතදුතොසී:
 කථං හි නාම මාදිසො සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජිතෙ වසන්තං අපසා-
 දෙනබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යාති. සො බො අහං භනෙත මකඛලීස්ස ගොසාලස්ස
 භාසිතං තෙව අභීනන්දිං නප්පටිකෙකාසිං. අනභීනන්දිචා අප්පටිකෙකාසිචා
 අනත්තමනො අනත්තමනචාචං අනිච්ඡාරෙචා තමෙව චාචං අනුග්ගණ්ඨ-
 නො අනිකුජ්ජනො උට්ඨායාසනා පකකාමිං.

20. එකමිදහං භනෙත සමයං යෙන අජිතො කෙසකම්බලො¹
 නෙහුපසඛකමිං. උපසඛකමිචා අජිතෙන කෙසකම්බලෙන² සද්ධිං සමමොදිං.
 සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං³ විතීසාරෙචා එකමන්තං නිසීදිං. එකමන්තං
 නිසීනො බො අහං භනෙත අජිතං කෙසකම්බලං⁴ එතදවොචං⁵ ‘යථා නු
 බො ඉමානි හො අජිත පුච්ඡිසප්පායනනානි සෙය්‍යපීදං⁶ භත්ථාරොහා
 -පෙ- සකකා නු බො නො අජිත⁷ එවමෙව දිට්ඨිච ධමමෙ සන්දිට්ඨිකං
 සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤපෙභුනති?’⁸.

1. කෙසකම්බලී, කජ්චි. 2. කෙසකම්බලීනා, කජ්චි
 3. සාරණීයං. මජ්ඣං. 4. කෙසකම්බලී, කජ්චි
 5. එතදවොච, කජ්චි 6. සෙය්‍යපීදං, මජ්ඣං. 7. බො අජිතො, කජ්චි
 8. පඤ්ඤපෙභනී, මජ්ඣං.

ප්‍රතිපත්ති දෙසැටෙකි. අන්තරාකල්ප දෙසැටෙකි. අභිජාති සයෙකි. පුරුෂභූමි අටෙකි. ජීවිකාවාතනි සාරදහස් නවසියෙකි. පරිව්‍රාජකයන් පිළිබඳ ප්‍රවුජ්‍යා සාරදහස් නවසියෙකි. තාගමණ්ඩල සාරදහස් නවසියෙකි. ඉන්ද්‍රියයෝ දෙදහසෙකි. නිරයයෝ තුන්දහසෙකි. අත්පිටු පාපිටු ආදී ධූලි තැවැරෙන තැන් සතිසෙකි. සංඤ්ගභී සතෙකි. අසංඤ්ගභී සතෙකි. නිර්ග්‍රන්ථගභී සතෙකි. (පුරුකින් පැල වෙත උක් හුණ ආදී ගභී සතෙකි.) දෙව වර්ගී සතෙකි. මනුෂ්‍යවර්ගී සතෙකි පිශාව ජාති සතෙකි. මහවිල් සතෙකි මහාපරිවර්ගී සතෙකි. කුඩා පරිවර්ගී සත්සියෙකි. මහාප්‍රපාත සතෙකි. කුඩා ප්‍රපාත සත්සියෙකි මහාසව්‍යන සතෙකි. කුඩා සව්‍යන සත්සියෙකි. අනුවණයනුත් නුවණැත්තනුත් සසරු දිවැ හැවිද දුක් කෙලවර කිරීමට ගෙවියැ යුතු කල්ප අසුසාර ලක්‍ෂයෙකි.

එහි මේ ශීලයෙන් හෝ චිතයෙන් හෝ නපසින් හෝ බලසරින් හෝ නොමුහු කල කමිය මුහුකුරුවන්නෙමි සි කියා කල යුත්තෙක් නැත. මුහුකල කමිය විද විද ක්‍ෂීණ කරන්නෙමි සි කියා හෝ මෙසේ කල යුතු දූරෙක් නැත. ද්‍රෝණයෙන් මැන ප්‍රමාණවත් කරන ලද්දක් සේ සුව දුක් දෙක (කියනලද කාල සීමාව ගෙවුණු කල්හි) කෙලවර කැරුණේ වෙසි. සසර ගමනෙහි අඩු වීමෙන් වැඩි වීමෙන් නැත. නැගීමෙන් බැසීමෙන් නැත. යම්සේ දමාලු හුවටෙක් ලිහෙමින් දිග ඇති තෙක් ම යේ ද, එසින් මතු නො යේ ද, එ පරිදිම අනුවණයෝත් නුවණැත්තෝත් (සසරු) දිව හැවිද දුක් කෙලවර කරන්නාහ' යනු සි.

වහන්ස, මෙසේ ගෝසාල මකබලිහු මා විසින් සාන්ද්‍රෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය විචාරන ලදුවෝ ම සංසාරගුණිවාදය පැවැසූ හ. වහන්ස, අඹ කෙබඳු දෑ හි විචාරන ලදයේ දෙල් මෙබඳු යැ සි කියන්නේත් දෙල් කෙබඳු දෑ හි විචාරන ලදයේ අඹ මෙබඳු යැ සි කියන්නේත් යම්සේ ද, එ සේ ම ගෝසාල මකබලිහු මා විසින් සාන්ද්‍රෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය විචාරන ලදුවෝ ම සංසාර ගුණිය පැවැසූහ.

වහන්ස, ඒ මට 'මා වැන්නෙක් සිය රටැ වසන මහණකු හෝ බමුණකු පෙළියැ යුතු කොට කෙසේ නම් සිතියැ හැකි දෑ'හි මේ සිත විය. වහන්ස, ඒ මම ගෝසාල මකබලින්ගේ වචනය නො පැසැසිමි, එයට විරුද්ධ බසකුත් නො කිමි. මෙසේ නො පසසා, නො ද විරුදු බසක් කියා, නො සතුටු සිතැත්තෙමි නුමුදු, නො සතුටු බසක් නො නික්මවා, එ ම බස සාර වශයෙන් නො ගන්නෙමි, සාර වශයෙන් සිතැ ද නො තබන්නෙමි, හුනස්තෙන් නැගී නික්මිණිමි.

20. වහන්ස, මම එක් විටෙක කේශකම්බල අජීතයන් කරා එලැඹියෙමි. එලැඹ ඔහු හා සතුටු වීමි. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රැදැවියැ යුතු වූ කතා බස් නිමවා එක් පසෙක හිදැ ගනිමි. එසේ හිදැ ගත්තෙමි, ඔහු අමතා 'හවන් අජීතයෙනි, යම්සේ ඇතරුවෝ ය අසරුවෝ ය ... යන මොහු හැම මේ අත්බවිහිම තමන් විසින් දුක්කැ හැකි ඵල ඇති ශීල්ප නිසා ජීවත් වෙත් ද, ඔහු එසින් තමන්... තම මාපියන්... අඹුදරුවන්... ඡිත්‍රාමාත්‍යයන් සුව පත් කෙරුන් ද, පිනවන් ද, මහණබමුණන් විෂයයෙහි... දන් පිහිටුවන් ද, හවන් අජීතයෙනි, මෙසේ ම මහණදමෙහින් මේ අත්බවිහි මැ දුක්කැ හැකි ඵල විපාකයක් දක්වන්නට හැකි දෑ?'හි මෙය විචාලෙමි.

එවං චුතො භනො අජ්ඣො කෙසකම්බලො¹ මං එතදවොච: “නඤ්චි මහාරාජ දින්නං. නඤ්චි සිට්ඨං. නඤ්චි හුතං. නඤ්චි සුකට්ඨකකචානං කම්මානං ඵලං විපාකො. නඤ්චි අයං ලොකො. නඤ්චි පරො² ලොකො. නඤ්චි මාතා. නඤ්චි පිතා. නඤ්චි සත්තා ඔපපාතිකා. නඤ්චි ලොකෙ සම්මන්ත්‍රාභමණො සම්මග්ගනා³ සම්මාපටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙනති. වාතුමමහාභුතිකො අයං පුරිසො යදා කාලං කරොති, පඨවී පඨවිකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති. ආපො ආපොකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති. තෙජො තෙජොකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති. වායො වායොකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති. ආකාසං ඉන්ද්‍රියාති සංකමනති. ආසන්දිපඤ්චමා පුරිසා මතං ආදාය ගච්ඡති. යාව ආලහනා පදාති පඤ්ඤායනති. කාපොතකාති අට්ඨති භවනති. භසමනනා ආනුතියො. දනතුපඤ්ඤානං යදිදං දානං. තෙසං තුච්ඡං මුසා විලාපො යෙ කෙචි අඤ්චිකවාදං චදනති. බාලෙ ච පණ්ඨිතෙ ච කායස්ස හෙදා උච්ඡ්ඡනති විනස්සනති න භොනති පරමමරණා”ති.

ඉතං බො මෙ භනො අජ්ඣො කෙසකම්බලො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො උච්චේදං බ්‍යාකාසි. සෙය්‍යථාපි භනො අමබං වා පුට්ඨො ලබුජං බ්‍යාකරෙය්‍ය, ලබුජං වා පුට්ඨො අමබං බ්‍යාකරෙය්‍ය, එවමෙව බො භනො අජ්ඣො කෙසකම්බලො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො උච්චේදං බ්‍යාකාසි.

තස්ස මග්ගං භනො එතදභොසි: ‘කථං හි නාම මාදිසො සම්මං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජ්ඣෙ වසනං අපසාදෙනබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යා’ ති සො බො අහං භනො අජ්ඣස්ස කෙසකම්බලස්ස භාසිතං නෙච අභිනන්දිං නසට්ඨි-කෙකාසිං. අනභිනන්දිත්වා අසට්ඨිකෙකාසිත්වා අනත්තමනො අනත්තමනවාචං අනිච්ඡාරෙත්වා තමෙව වාචං අනුග්ගණ්හනො අනිකුල්පනො උට්ඨායාසනා පකකාමිං.

1. කෙසකම්බලී, PTS. 2. පරලොකො, කඤ්චි.
3. සම්ග්ගනා, . සම්ග්ගනා, මජ්ඣ.

වහන්ස, මෙසේ මා විචාල කල්හි, කේශකම්බල අජිතයෝ මට මෙය කීහ: “මහරජ, උන් දෑයෙහි පල නැත. කල මහායාගයෙහි පල නැත. කුශලාකුශල කමීයන්ගේ ඵලයෙක් විපාකයෙක් නැත. පරලොච්චි සිටියා හට මෙ ලොව නැත, මෙලොව සිටියා හට පරලොවෙක් නැත. මවට උපකාර අපකාර කිරීමෙහි ඵල විපාක නැත. පියාට උපකාර අපකාර කිරීමෙහි ඵල විපාක නැත. උපපාදක (මෙහින් සැව නැවත උපදනා) සත්තයෝ නැත. සම්‍යග්ගත (නිවැරැදි මගින් ගිය) සම්‍යක්ප්‍රතිපත්ත (නිසි මග පිළිපත්), මෙ ලොවත් පරලොවත් තුමු ම වෙසෙසින් දැන පසක් කොට (ලොවට) හෙළි කරන මහණබමුණු කෙනෙක් නැත. සතර මහාභ්‍යුත්තයන්ගෙන් නිපත් මේ පුරුෂ තෙමේ යම් විටෙක කඵරිය කෙරේ නම්, ඵ විටැ (මොහුගේ කයෙහි වූ) පාවිච්චියාවු බාහිර පාවිච්චියාවු රූස කරා යෙසි, ඵය අනුගමනය කරයි. ආපෝධාතුව බාහිර ආපෝධාතුව රූස කරා යෙසි, ඵය අනුගමනය කරයි. තේජෝධාතුව බාහිර තේජෝධාතුව රූස කරා යෙසි, ඵය අනුගමනය කරයි. වායුධාතුව බාහිර වායුධාතුව කරා යෙසි, ඵය අනුගමනය කරයි. ඇස් ආදී ඉන්ද්‍රියයෝ අහසට පැන යෙත්. වැද හොත් ඇඳ පස්වනු කොටැති පුරුෂයෝ මල සිරුර ගෙන යෙත්. සොහොන තෙක් පමණක් පදයෝ (ගුණාගුණ වචනයෝ) පැණෙත්. ඇට පරෙවි-වන් වේ. ආගන්තුකසත්කාරාදී වශයෙන් උන් දන් මල සිරිරෙහි අඵ කිස නිමහම් තෙක් ම වේ. (ඵයින් පසු ඵහි කිසින් ඉතිරි නො වේ.) දැන යනු අඤ්ඤාත් විසින් පණවන ලද්දෙකි. යම් කෙනෙක් ආස්තික වාදය (පරලොවක් ඇතැයි කමී විපාක ඇතැයි යන ආදී වූ වාදය) කියත් නම්, ඵය ඔවුන්ගේ හිස් බොරුවෙකි, ප්‍රලාපයෙකි. අනුවණයෝ ද නුවණැත්-තෝ ද යන හැම කය බිදීමෙන් මුල් සුත් වෙන්, වැනැසෙත්, මරණින් මතු ඇති නො වෙන්” යනු යි.

වහන්ස, මෙසේ කේශකම්බල අජිතයෝ මා විසින් සාන්දුෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය විචාරන ලදුවෝ ම උච්චේදවාදය පැවැසූහ. වහන්ස, යම්හේ අඹ විචාරන ලද්දේ දෙල් කියන්නේ ද, දෙල් හෝ විචාරන ලද්දේ අඹ හෝ කියන්නේ ද, ඵසේ ම, වහන්ස, කේශකම්බල අජිතයෝ සාන්දුෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය විචාරන ලදුවෝ ම උච්චේදවාදය පැවැසූහ.

වහන්ස, ඵ් මට ‘මා වැන්නෙක් සිය රටෙහි වසන මහණකු හෝ බමුණකු වෙහෙසිය යුතු කොට කෙසේ නම් සිතියැ හෙන්නේ ද?’ යි මේ සිත විය. වහන්ස, ඵ් මම කේශකම්බල අජිතයන්ගේ බස නො ම පැසැසීමි, ඵයට විරුඬ බසක් ද නො කිමි. ඵය නො ම පසසා, විරුදු බසකුත් නො කියා, නො සතුවු සිතැත්තෙමි, නො සතුව හඟවන බසකුත් නො නික්මවා, ඔවුන්ගේ ඵ් වචන සාර වශයෙන් නො ගත්තෙමි, සාර වශයෙන් සිතැ නො පිහිටුවන්නෙමි, හුනස්තෙන් නැගී නික්මිණිමි.

21. එකමිදහං භනො සමයං යෙන පකුට්ඨො කච්චායනො තෙනුපසඛකමිං. උපසඛකමිත්වා පකුට්ඨෙන කච්චායනෙන සද්ධිං සමමොදිං. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං චිතීසාරෙත්වා එකමනතං නිසීදිං. එකමනතං නිසීනො ඛො අහං භනො පකුට්ඨං කච්චායනං එතදවොචං: යථා නු ඛො ඉමානි හො කච්චායන පුථුසිප්පායනනානි, සෙය්‍යපීදං: හත්ථාඛොහා-පෙ-සකකා නු ඛො හො කච්චායන එවමෙව දීට්ඨෙව ධමෙම සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤපෙනු ? නති.

එවං චුතො භනො පකුට්ඨො කච්චායනො මං එතදවොච: “සත්තිමෙ මහාරුජ කායා අකථා අකථවිධා අනිමමිතා අනිමමානා චඤ්ඤා කුට්ඨා එසිකඨාසිට්ඨිතා. තෙ න ඉඤ්ජනති, න විපරිණමනති, න අඤ්ඤමඤ්ඤං ව්‍යාබාධෙතති, නාලං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සුබාය වා දුකඛාය වා සුබදුකඛාය වා. කතමෙ සතත? පඨවිකායො ආපොකායො තෙජොකායො වායොකායො සුඛෙ දුකෙඛ ජීවෙ සතතමෙ. ඉමෙ සතත කායා අකථා අකථවිධා අනිමමිතා අනිමමානා චඤ්ඤා කුට්ඨා එසිකඨාසිට්ඨිතා. තෙ න ඉඤ්ජනති, න විපරිණමනති, න අඤ්ඤමඤ්ඤං ව්‍යාබාධෙතති, නාලං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සුබාය වා දුකඛාය වා සුබදුකඛාය වා. තත්ථ නන්ථි හනතා වා සාතොතා වා සොනා වා සාවෙනා වා විඤ්ඤානා වා විඤ්ඤපෙනා වා. යො‘පි තිණෙන සත්ථෙව සීසං ජීඤ්ඤති, හ කොචි කඤ්චි ජීවිතා වොරොපෙති. සතතනතං යෙව කායානමනතරෙන සත්ථං විචරමනුපතති”ති.

ඉත්ථං ඛො මෙ භනො පකුට්ඨො කච්චායනො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො අඤ්ඤෙන අඤ්ඤං බ්‍යාකාසී. සෙය්‍යථාපි භනො අමිං වා පුට්ඨො ලබුජං බ්‍යාකරෙය්‍ය, ලබුජං වා පුට්ඨො අමිං බ්‍යාකරෙය්‍ය, එවමෙව ඛො මෙ භනො පකුට්ඨො කච්චායනො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො අඤ්ඤෙන අඤ්ඤං බ්‍යාකාසී.

තස්ස මය්‍යං භනො එතදහොසි: කථං හි නාම මාදිසො සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජ්ඣෙ වසනතං අපසාදෙනබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යා? ‘නි. සො ඛො අහං භනො පකුට්ඨස්ස කච්චායනස්ස භාසිතං තෙව අභීනන්දිං. තප්පට්ඨි-කෙකාසිං. අනභීනන්දිත්වා අප්පට්ඨිකෙකාසිත්වා අනතනමනො අනතනමනවාචං අනිච්ඡාරෙත්වා තමෙව වාචං අනුගහණභනො අනිකකුප්පනො උට්ඨා-යාසනා පකකාමිං.

22. එකමිදහං භනො සමයං යෙන නිගණේය්‍යා නාතපුතො තෙනුපසඛකමිං. උපසඛකමිත්වා නිගණේය්‍යා නාතපුතෙන සද්ධිං සමමොදිං. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං චිතීසාරෙත්වා එකමනතං නිසීදිං. එකමනතං නිසීනො ඛො අහං භනො නිගණේය්‍යං නාතපුතං එතදවොචං:

21. වහන්ස, අන් එක්වරෙක මම කාන්‍යායනගෝත්‍රික පක්‍රමයන් වෙත ගියෙමි. ගොස් ඔවුන් හා සතුටු වීමි. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රුදාවියැ යුතු වූ කතාබස් නිමවා පසෙක ඉදහනිමි. එසේ ඉදහන් මම කාන්‍යායන පක්‍රමයන් අමතා “භවත් කාන්‍යායනසිනි, යම් සේ ඇතරුවෝ ය, අසරු වෝ ය ... යන මොහු හැම මේ අත්බවිහි ම තමන් විසින් දැක්ක හැකි ඵල ඇති ශිල්ප නිසා ජීවත් වෙත්ද, ඔහු එසින් තමන් ... තම මා පියන්... අඹුදරුවන් ... මිතුරන් කම්කරුවන් දුවපත් කෙරෙත් ද, පිණවත් ද, මහණබමුණන්ට ... දන් දෙත් ද, භවත් කාන්‍යායනයෙනි, මෙසේ ම මහණ-දමෙහිත් මේ අත්බවිහි ම දැක්කැ හැකි ඵලයක් දක්වන්නට හැකි ද?” සි මෙය විචාලෙමි.

වහන්ස, මෙසේ මා විචාල කල්හි කාන්‍යායන පක්‍රමයෝ මට මෙය කීහ:

“මහරජ, කිසිවකු විසින් නො කරන ලද, නො කළ විධාන ඇති, ඉදු බෙලෙහුදු නො මවන ලද, අන් කිසිදු ලෙසෙකින් නො ම මවනලද, වද වූ (කිසිවක් නො උපදවන), පවුකුලක් සේ සරීර (හෙවත් පරිණාම රහිත), ඉන්ද්‍රියයක් සේ තර වැ සිටිනුයෙන් තහවුරු වූ, කාය (සමුහ) සතෙක් වෙත්. කවර සතෙක් ද? යන්: පඨවිකාය, ආපොකාය, තෙජොකාය, වායොකාය, සුඛ, දුකඛ, සත්වන ජීවය ද වෙත්. ඔහු නො සැලෙත්. නො පෙරැලෙත්. උනුනට බාධක නො වෙත්. උනුනට සුවය හෝ දුක හෝ සුව දුක් දෙක ම හෝ දීමට සමත් නො වෙත්. ඒ කාය සතෙහි නසන්නෙක් හෝ නස්වන්නෙක් හෝ, අසන්නෙක් හෝ අස්වන්නෙක් හෝ, දූන ගන්නෙක් හෝ දන්වන්නෙක් හෝ නැත. යමෙක් තියුණු සැතෙකින් හිස සිදින්නේ නම්, එහි කිසිවෙක් කිසිවකු දිවියෙන් තොර නො කරයි. වැලි, සප්තකායයන් අතරින් ආයුධය විවරයට වැද ගනී” යනු සි.

වහන්ස, මෙසේ මා විසින් සාන්දූෂික ශ්‍රාමණ්‍යඵල විචාරන ලද කාන්‍යායන පක්‍රමයෝ අනෙකකින් අනෙකක් (ඉදුරා ම එයට විරුද්ධ දූයක්) පැවැසූහ. වහන්ස, අඹ විචාරන ලද්දේ දෙල් ගැන කරුණු කියන්නේත් දෙල් විචාරන ලද්දේ අඹ ගැන කරුණු කියන්නේත් යම්සේ ද, එසේ ම, වහන්ස, කාන්‍යායන පක්‍රමයෝ මා විසින් සාන්දූෂික ශ්‍රාමණ්‍යඵල විචාරන ලදුවෝ ම අනෙකෙන් අනෙකක් (ඉදුරා ම වෙනස් දූයක්) පැවැසී ය.

වහන්ස, ඒ මට “සිය රටෙහි වසන මහණකු හෝ බමුණකු වෙතෙසිය යුතු කොට මා වැන්නෙක් කෙසේ නම් සිතන්නේ ද?” සි මේ සිත විය. වහන්ස, ඒ මම කාන්‍යායන පක්‍රමයන්ගේ වචනය නො පැසසීමි. නො ද විරුද්ධ බසක් කීමි. නො පසසා, විරුද්ධ බසක් ද නො කියා, නො සතුටු සිතැත්තෙමි, නො සතුට හඟවන බසක් නො කියා, ඒ ඔවුන්ගේ බස සාරවශයෙන් නො ගන්නෙමි, සාරවශයෙන් සිතැ නො තබා ගන්නෙමි, හුනස්නෙන් නැගී නික්මුණිමි.

22. වහන්ස, තවත් එක් විටෙක මම ඥානපුත්‍රනිර්මුත්ඵයන් කර ඵලැඹුණෙමි. ඵලැඹු ඔවුන් හා සතුටු වීමි. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රුදාවියැ යුතු වූ කතාබස් නිමවා එක් පසෙක හුන්නෙමි. වහන්ස, පසෙක හුන් මම ඔවුන් අමතා-

“යථා නු ඛො ඉමානි හො අගභිවෙස්සන පුච්ඡිප්පායනනානි, සෙය්‍යපීදං: හත්ථාරොහා -පෙ- සකකා නු ඛො හො අගභිවෙස්සන ඵවමෙවං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාපෙතු” ?නති

ඵවං චුතො හනො නිගණේයා නානපුතො මං ඵතදවොච: “ඉධ මහාරාජ නිගණේයා වාතුයාමසංවරසංචුතො හොති. කථංඤ්ච මහාරාජ නිගණේයා වාතුයාමසංවරසංචුතො හොති? ඉධ මහාරාජ නිගණේයා සඛ්ඛවාරිවාරිතො ව හොති, සඛ්ඛවාරිසුතො ව, සඛ්ඛවාරිධුතො ව, සඛ්ඛ-වාරිචුට්ඨො 1ව. ඵවං ඛො මහාරාජ නිගණේයා වාතුයාමසංවරසංචුතො හොති. යතො ඛො මහාරාජ නිගණේයා ඵවං වාතුයාමසංවරසංචුතො හොති, අයං චුච්චති මහාරාජ නිගණේයා ගතතො ව යතතො ව ඩිතතො වා” ති.

ඉත්ථං ඛො මෙ හනො නිගණේයා නානපුතො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො වාතුයාමසංවරං ඛ්‍යාකාසි. සෙය්‍යථාපී හනො අමඛං වා පුට්ඨො ලඛුජං ඛ්‍යාකරෙය්‍ය, ලඛුජං වා පුට්ඨො අමඛං ඛ්‍යාකරෙය්‍ය, ඵවමෙව ඛො හනො නිගණේයා නානපුතො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො වාතුයාමසංවරං ඛ්‍යාකාසි.

තස්ස මය්‍යං හනො ඵතදහොසි: කථං හි නාම මාදිසො සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජ්ඣෙ වසනං අපසාදෙනඛ්ඛං මඤ්ඤෙය්‍යා? ‘ති. සො ඛො අහං හනො නිගණේයස්ස නානපුතස්ස භාසිතං තෙව අභිනන්දිං. නප්පට්ඨිකොසිං. අනභිනන්දිත්වා අප්පට්ඨිකොසිත්වා අනතතමනො අනතත-මනවාචං අනිවජ්ජාරත්වා තමෙව වාචං අනුගහණහනො අනිකකුජ්ජනො උට්ඨායාසනා පකකාමිං.

23. ඵකමිදුහං හනො සමයං යෙන සඤ්ජයො බෙලට්ඨිපුතො² තෙනුපසඛිකමිං. උපසඛිකමිත්වා සඤ්ජයෙන බෙලට්ඨිපුතොන සද්ධිං සමමාදිං. සමමාදනීයං කථං සාරාණීයං විතීසාරත්වා ඵකමනං නිසීදිං. ඵකමනං නිසීතො ඛො අහං හනො සඤ්ජයං බෙලට්ඨිපුතං ඵතදවොචං: “යථා නු ඛො ඉමානි හො සඤ්ජය පුච්ඡිප්පායනනානි, සෙය්‍යපීදං - හත්ථාරොහා -පෙ- සකකා නු ඛො හො සඤ්ජය ඵවමෙව දිට්ඨෙව ධම්මෙ සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාපෙතු” ?නති

1. චුට්ඨො, PTS. චුඛො (ජෛනමාගඛී). 2. බෙලට්ඨිපුතො, කත්ථි.

“භවත් අග්නිවේශ්‍යායනයෙනි, යම් සේ ඇතරුවෝ ය, අසරුවෝ ය ... යන මොහු හැම මෙ අත්ඛේති ම තමන් විසින් අත් දැක්කැ හැකි ශිල්ප නිසා ජීවත් වෙත් ද, ඔහු එසින් තමන්... මාපියන්... අඹුදරුවන් ... මිතුරන් කම්කරුවන් ... සුවපත් කෙරෙත් ද, පිණවත් ද, මහණබමුණනට ... දන් දෙත් ද, භවත් අග්නිවේශ්‍යායනයෙනි, මෙ සේ ම මහණදමෙහින් මෙ අත්ඛේති ම දැක්කැ හැකි ඵලවිපාකයක් පෙන්වියැ හැකි දු?”යි මෙය විචාලෙමි.

වහන්ස, මෙසේ මා විචාල කල්හි ඥානපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථයෝ මට මෙය කී ය:

“මහරජ, මේ නිර්ග්‍රන්ථශාසනයෙහි නිර්ග්‍රන්ථ තෙමේ යාම (භාග) සතරක් ඇති ශිලසංවරයෙන් වැසුණේ වේ. මහරජ, කෙසේ නම් නිර්ග්‍රන්ථ තෙමේ යාම සතරක් ඇති සංවරයෙන් සංවෘත වේ ද? යන: මහරජ, මෙහි නිර්ග්‍රන්ථ තෙමේ වැලැකුණු සියලු සිසිල් දිය ඇත්තේ වේ. සඵප්‍රකාර සංවරලක්ෂණයෙන් සමන්විත වේ. පිඹ හල සියලු වාසීයන් (හෙවත් පව්) ඇත්තේ වේ. (කම්භයලක්ෂණ වූ) සියලු පාපවාරණයෙන් (මෝක්ෂය) සපයී කොට සිටියේ වේ. මහරජ, මෙසේ නිර්ග්‍රන්ථ තෙමේ වාතුසීමසංවරයෙන් සංවෘත වූයේ වේ. මහරජ, යම් හෙයකින් නිර්ග්‍රන්ථ තෙමේ මෙසේ වාතුසීමසංවරයෙන් සංවෘත වේ ද, එහෙයින් (මෝක්ෂාධිගමයෙන් ම කෙලවරට) පත් සිතැත්තේ ද, (කායාදී ඉන්ද්‍රියයන්හි තව දුරටත් සංයම කල යුත්තක් නැති බැවින්) සංයත ආත්ම ඇත්තේ ද, (මොනොවට) පිහිටි සිතැත්තේ ද වේ යැ යි කියනු ලැබේ.”

වහන්ස, මෙසේ ඥානපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථ තෙමේ මා විසින් සාන්දුෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලය විචාරන ලද්දේ ම වාතුසීමසංවරය පැවැසී ය. යම්සේ අඹ විචාරන ලද්දේ දෙල් දක්වන්නේ ද, දෙල් විචාරන ලද්දේ අඹ දක්වන්නේ ද, එසේ ම, වහන්ස, ඥානපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථයෝ සාන්දුෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵල විචාරන ලදුවෝ ම වාතුසීමසංවරය පැවැසූහ.

වහන්ස, ඒ මට “කෙසේ නම් මා වැන්නෙක් සිය රටෙහි වසන මහණකු හෝ බමුණකු වෙහෙසියැ යුතු කොට සිතැත්තේ දු?” යි මේ සිත වී ය. වහන්ස, ඒ මම වනාහි ඥානපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථයන්ගේ වචනය මැනැවැසි නො පැසැසිමි, විරුද්ධ බසකුදු නො කිමි. නො ම පසසා, නො ද විරුදු බසක් කියා, නො සතුටු සිතැතියෙමි, නොසතුට හඟවන වචනයක් ද නො කියා, ඔවුන් කී ඒ බස් සාරවශයෙන් ද නො පිලිගත්තෙමි, සිතැ ද නො ම තබා ගත්තෙමි, හුනස්තෙන් නැගී නික්මැ ගියෙමි.

23. නැවත ද වහන්ස, එක් වරෙක මම චෛරාපිපුත්‍ර සංජයයන් කරා ගියෙමි. ගොස් ඔවුන් හා සතුටු වීමි. සතුටට කරුණ වූ සිතැ රැදැවියැ යුතු වූ කථාව නිමවා පසෙක ඉදැ ගනිමි. වහන්ස, එසේ ඉදැ ගත්තෙමි, ඔවුන් අමතා, “භවත් සංජයයෙනි, යම්සේ ඇතරුවෝ ය, අසරුවෝ ය ... යන මොවුන් හැම මෙ අත්ඛේති ම තමන් විසින් අත් දැක්කැ හැකි ශිල්ප නිසා ජීවත් වෙත් ද, එසින් තමන් ... මාපියන් ... තම අඹුදරුවන් .. තම මිතුරන් කම්කරුවන් සුවපත් කෙරෙත් ද, පිණවත් ද, මහණබමුණනට ... දන් දෙත් ද, භවත් සංජයයෙනි, මෙ පරිද්දෙන් ම මහණදමෙහින් මෙ අත්ඛේති ම දැක්කැ හැකි ඵලයක් දැක්වියැ හැකි දු” ?යි මෙය කිමි.

එවං වුතෙන භනෙන සඤ්ඤයො බෙලට්ඨිපුතො මං එතදචොච: ‘අහි පරො ලොකො?’ති ඉති වෙ මං පුච්ඡි, ‘අහි පරො ලොකො’ති ඉති වෙ මෙ අසු, ‘අහි පරො ලොකො’ති ඉති තෙ නං ඛ්‍යාකරෙය්‍යං. එවනති‘පි මෙ තො. තථා‘ති‘පි මෙ තො. අඤ්ඤඵා‘ති‘පි මෙ තො. නො ‘ති‘පි මෙ තො. නො නො ‘ති‘පි මෙ තො. ‘නහි පරො ලොකො’ති -පෙ- ‘අහි ච නහි ච පරොලොකො?’ -පෙ- ‘නෙවහි න නහි පරො ලොකො’ -පෙ- ‘අහි සත්තා ඔපපාතිකා?’-පෙ- ‘නහි සත්තා ඔපපාතිකා?’ -පෙ- ‘අහි ච නහි ච සත්තා ඔපපාතිකා?’ -පෙ- ‘නෙවහි න නහි සත්තා ඔපපාතිකා?’ -පෙ- ‘අහි සුකට්ඨකකචානං කමමානං ඵලං විපාකො?’ -පෙ- ‘නහි සුකට්ඨකකචානං කමමානං ඵලං විපාකො?’ -පෙ- ‘අහි ච නහි ච සුකට්ඨකකචානං කමමානං ඵලං විපාකො?’ -පෙ- ‘නෙවහි න නහි සුකට්ඨකකචානං කමමානං ඵලං විපාකො?’ -පෙ- ‘හොති තථාගතො පරමමරණා?’ -පෙ- ‘න හොති තථාගතො පරමමරණා?’ -පෙ- ‘හොති ච න හොති ච තථාගතො පරමමරණා?’ -පෙ- ‘නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණා?’ ති ඉති වෙ මං පුච්ඡි, ‘නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණා’ති ඉති වෙ මෙ අසු, ‘නෙව හොති න නහොති තථාගතො පරමමරණා’ති ඉති තෙ නං ඛ්‍යාකරෙය්‍යං. එවනති‘පි මෙ තො. තථා‘ති‘පි මෙ තො. අඤ්ඤඵා‘ති‘පි මෙ තො. නො‘ති‘පි මෙ තො. නො නො‘ති‘පි මෙ තො‘ති.

ඉත්ථං බො මෙ භනෙන සඤ්ඤයො බෙලට්ඨිපුතො සඤ්ඤිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො විකෙඛපං ඛ්‍යාකාසී. සෙය්‍යථාපි භනෙන අමබ්චො වා පුට්ඨො ලබ්ඡං ඛ්‍යාකරෙය්‍ය, ලබ්ඡං වා පුට්ඨො අමබ්චො ඛ්‍යාකරෙය්‍ය, එවමෙව බො භනෙන සඤ්ඤයො බෙලට්ඨිපුතො සඤ්ඤිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො විකෙඛපං ඛ්‍යාකාසී.

නසු මය්‍යං භනෙන එතදභොසී: අයඤ්ච ඉමෙසං සමණබ්‍රාහමණානං සබ්බබාලො සබ්බමුලෙනා. කථං හි නාම සඤ්ඤිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො විකෙඛපං ඛ්‍යාකරිසුන්ති?ති. නසු මය්‍යං භනෙන එතදභොසී: කථං හි නාම මාදිසො සමණං වා බ්‍රාහමණං වා විජ්ඣෙ වසන්තං අප-සාදෙනබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යා?ති. සො බො අහං භනෙන සඤ්ඤසු බෙලට්ඨිපුත්තසු භාසිතං නෙව අභීනඤ්චං. නසු විකෙකාසීං. අනභීනඤ්චො අසු විකෙකාසීචො අනත්තමනො අනත්තමනවාචං අනිච්ඡා රෙචො තමෙව වාචං අනුග්‍රහණහනො අනිකඤ්චෙනො උට්ඨායාසනා පකකාමිං.

වහන්ස, මෙසේ මා කී කල්හි චෛරච්චිපුත්‍ර සංජයයෝ මට මෙය කීහ:

‘පරලොචෙක්ඛ ඇත් ද?’ යි ඉදින් මා විචාරයි නම්, (පරලොචෙක්ඛ ඇතැ) යි මට අදහස් වී නම්, ‘පරලොචෙක්ඛ ඇතැ’ යි යුෂමන්තට එය විසඳන්නෙමි. එතෙක් මෙසේන් මගේ අදහසෙක් නැත. ‘පරලොචෙක්ඛ ඇතැ’ යි එ පරිදි වූ අදහසෙකුත් මට නැත. අන් පරිද්දෙකින් මගේ අදහසෙක් නැත. ‘පරලොචෙක්ඛ ඇත්තේ නො වෙ’ යි කියාත් මගේ අදහසෙක් නැත. ‘පරලොචෙක්ඛ නො මැත්තේ නො වේ’ කියාත් මගේ අදහසෙක් නැත. ‘පරලොචෙක්ඛ නැත් ද?’ යි ඉදින් මා විචාරයි නම්, ... ‘පරලොචෙක්ඛ ඇත්තේත් නැත්තේත් වේ ද?’ යි මා විචාරයි නම් ... ‘පරලොචෙක්ඛ නො ම ඇත්තේත් නැත්තේත් නො ම වේ ද?’ යිත් මා විචාරයි නම් ... ‘මෙයින් සැව පරලොචා උපදනා සත්තු ඇත් ද?’ යි... ‘මෙයින් සැව පරලොචා උපදනා සත්තු නැත් ද?’ යි... ‘මෙයින් සැව පරලොචා උපදනා සත්තු ඇත්තේත් නැත්තේත් වෙත් ද?’ යි... ‘මෙයින් සැව පරලොචා උපදනා සත්තු ඇත්තේත් නො ම වෙත් ද, නැත්තේත් නො ම වෙත් ද?’ යි... ‘කුශලා-කුශලකමීයන්ගේ ඵල විපාක ඇද්ද?’ යි... ‘කුශලාකුශලකමීයන්ගේ ඵල විපාක නැද්ද?’ යි... ‘කුශලාකුශලකමීයන්ගේ ඵල විපාක ඇත්තේත් නැත්තේත් වේ ද?’ යි... ‘කුශලාකුශලකමීයන්ගේ ඵල විපාක ඇත්තේත් නැත්තේත් නො වේ ද?’ යි ... ‘සත්තියා මරණින් මත්තෙහි වන්නේ ද?’ යි ... ‘සත්තියා මරණින් මත්තෙහි වන්නේත් නො වන්නේ වේ ද?’ යි... ‘සත්තියා මරණින් මත්තෙහි වන්නේත් නො වන්නේත් නො වේ ද?’ යි මෙසේ මා විචාරයි නම්, ‘සත්තියා මරණින් මත්තෙහි නො ම වන්නේ යැ’ යි, ‘නො වන්නේ නො වෙයි, කියා මට අදහස් වී නම්, ‘සත්තී තෙමේ මරණින් මත්තෙහි නො ම වන්නේ ය, නො වන්නේ නො වෙ’ යි කියා යුෂමන්තට එය විසඳන්නෙමි. මේ කාරණය මෙසේ ම යැ යිත් මට අදහසෙක් නො වේ. එසේ ම මේ කාරණය වෙනැයිත් මට අදහසෙක් නො වේ. ‘අන් සැරියකින් මේ කාරණය වෙනැ’ යිත් මට අදහසෙක් නො වේ. ‘මේ කාරණය මෙසේ නො වෙනැයිත් මට අදහස් නො වේ. ‘මෙය මෙසේ නො වන්නේ නැතැ’ යිද මට අදහස් නො වේ’ යනු යි.

වහන්ස, මා විසින් චෛරච්චිපුත්‍ර සංජයයෝ සාන්ද්‍රජීවික ශ්‍රාමණ්‍ය-ඵලය විචාරන ලදුවෝ ම අපසිත්තවිකේෂපය (ඉමක් කොණක් නැති සේ වචනයන්ගෙන් ප්‍රශ්නය ඉවත් කිරීම) පැවැසූහ. වහන්ස, අඹ විචාරන ලද්දේ දෙල් ගැන කියනුයේත්, දෙල් විචාරන ලද්දේ අඹ ගැන කියනුයේත් යම්සේ ද, එසේ ම, වහන්ස, චෛරච්චිපුත්‍ර සංජයයෝ සාන්ද්‍රජීවික ශ්‍රාමණ්‍යඵල විචාරන ලදුවෝ ම විකේෂපය පැවැසූහ.

වහන්ස, ඒ මට “මෙ තෙමේ මහණබමුණන් අතුරෙන් හැම ගෙන් ම බාලතම ය, මුසුතම ය. සාන්ද්‍රජීවික ශ්‍රාමණ්‍යඵල විචාරන ලද්දේ ම කෙසේ නම් විකේෂපය කියා පාන්නේ ද?” යි මේ අදහස විය. වහන්ස, ඒ මට “කෙසේ නම් මා වැන්නෙක් මා රටවැසි මහණකු හෝ බමුණකු හෝ වෙනෙහිය යුතු කොට සිතන්නේ ද?” යි මේ සිත විය. වහන්ස, ඒ මම චෛරච්චිපුත්‍ර සංජයයන්ගේ වචනය නො ම පැසැසිමි. එයට විරුද්ධ බසකුත් නො කිමි. නො පසසා, විරුද්ධ බසකුත් නො කියා, නො සතුටු වූයෙමි නමුදු නො සතුට හඟවන බසක් නො නික්මවා, ඒ ඔහුගේ වචන සාර විසින් නො පිළිගනුයෙමි, සිතා ද නො හබනුයෙමි, හුනස්නෙන් නැගී නික්මා ගියෙමි.

24. සො ‘හං භනෙන භගවන්තමපි පුච්ඡාමි: යථා නු ඛො ඉමානි භනෙන පුච්ඡසීප්පායනනානි, සෙය්‍යපීදං: හත්ථාරොහා -පෙ- සකකා නු ඛො මෙ භනෙන ඵවමෙව දිට්ඨෙව ධමෙම සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාපෙතු ?නති’.

“සකකා මහාරාජ”. තෙන හි මහාරාජ තඤ්ඤාදේවත්ථ පටිපුච්ඡස්සාමි. යථා තෙ ඛමෙය්‍ය, තථා නං ඛ්‍යාකරෙය්‍යාසි”.

25. “නං කිමඤ්ඤසි, මහාරාජ, ඉධ තෙ අස්ස පුරිසො දුසො කමමකරො පුබ්බුට්ඨාසී පච්ඡානිපානී කිඛකාරපටිස්සාපී මනාපචාරී පියවාදී මුඛුලොකකො. තස්ස ඵවමස්ස: ‘අච්ඡරියං වත හො, අබ්බුතං වත හො, පුඤ්ඤානං ගතී පුඤ්ඤානං විපාකො. අයං හි රාජා මාගධො අජාතසතනු වෙදෙහිපුනෙනා මනුස්සො. අහමපි මනුස්සො. අයං හි රාජා මාගධො අජාතසතනු වෙදෙහිපුනෙනා පඤ්චහි කාමගුණෙහි සමපපිතො සමබ්බිහුතො පරිචාරෙති දෙවො මඤ්ඤ. අහමපනමහි’ස්ස දුසො කමමකරො පුබ්බුට්ඨාසී පච්ඡානිපානී කිඛකාරපටිස්සාපී මනාපචාරී පියවාදී මුඛුලොකකො. සො වතස්සාහං පුඤ්ඤානි කරෙය්‍යං. යනනුතාහං කෙස- මස්සුං ඔහාරෙතො කාසායානී වත්ථානී අච්ඡාදෙතො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය’නති.

සො අපරෙත සමයෙන කෙසමස්සුං ඔහාරෙතො කාසායානී වත්ථානී අච්ඡාදෙතො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය. සො ඵවං පබ්බජිතො සමානො කායෙන සංවුතො විහරෙය්‍ය, වාචාය සංවුතො විහරෙය්‍ය, මනසා සංවුතො විහරෙය්‍ය, ඝාසච්ඡාදනපරමතාය සනතුට්ඨො අභිරතො පටිච්චෙකෙ.

තඤ්ඤො තෙ පුරිසා ඵවමාරොචෙය්‍යුං: ‘යගෙඝ දෙව ජාතෙය්‍යාසි, යො තෙ පුරිසො දුසො කමමකරො පුබ්බුට්ඨාසී පච්ඡානිපානී කිඛකාර- පටිස්සාපී මනාපචාරී පියවාදී මුඛුලොකකො, සො දෙව කෙසමස්සුං ඔහාරෙතො කාසායානී වත්ථානී අච්ඡාදෙතො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො. සො ඵවං පබ්බජිතො සමානො කායෙන සංවුතො විහරති, වාචාය සංවුතො විහරති, මනසා සංවුතො විහරති, ඝාසච්ඡාදනපරමතාය සනතුට්ඨො අභිරතො පටිච්චෙකෙ’ති. අපි නු නුං ඵවං වදෙය්‍යාසි: ඵතු මෙ හො සො පුරිසො. පුනදෙව හොතු දුසො කමමකරො පුබ්බුට්ඨාසී පච්ඡානිපානී කිඛකාරපටිස්සාපී මනාපචාරී පියවාදී මුඛුලොකකො’ ති.

24. වහන්ස, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද විචාරමි. වහන්ස, යම්සේ ඇතරුවෝ ය, අසරුවෝ ය ... යන මොහු හැම මෙ අත්බවිණි ම තමන් විසින් අත් දැක්කැ හැකි සිප් සතර නිසා ජීවත් වෙත් ද, එසින් තමන් ... මාපියන් ... අඹුදරුවන් ... මිත්‍රාමාත්‍යයන් සුවපත් කෙරෙත් ද, පිණවත් ද, මහණබමුණන්ට ... දන් දෙත් ද, වහන්ස, එපරිද්දෙන් ම මෙ අත්බවිණි ම සාන්ද්‍රෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයක් පණවන්නට හැකි ද ?” සි රජ විවාලේ ය. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක: “මහරජාණෙනි, හැක්කේ ය. එසේ නම් තොප පිලිවිසමි. තොප රිසි ලෙසකින් උත්තර දෙන්නැ.

25. මහරජාණෙනි, මතු දැක්වෙන කරුණු තෙපි කිමැ සි (කෙසේ) සිතන්නහු ද ? මෙහි තොපගේ වැඩ පල කරන, පලමුවෙන් නැගී සිටින, ස්වාමියාට කල යුතු වනාවන් හැම කොට නිමවා පසු වැ හෝනා පුලු, කිකරු වැ හැසිරෙන, තොප මනාප දෑ ම කරන, ප්‍රිය කථා ඇති, තොපගේ තුටුපහටු මුහුණ ම බලමින් හැසිරෙන (=මුහුණ සතුටු කරන්නට ම උත්සාහ කරන) දෑසයෙක් ඇත්තේ නම්, ඔහුට “පිනෙහි ගතිය, පිනෙහි ඵල විපාක අහෝ ආභවසී සි! අහෝ පුදුම සි! මේ වෙවදේනිපුත්‍ර මගධෙඤ්චර අජාගගනු රජ වනාහි මිනිසෙකි: මම ද මිනිසෙකිමි. මෙ රජ වූ කලී පස්කම්ගුණයෙන් යුක්ත වූයේ සමන්විත වූයේ දෙවියකු මෙන් ඉඳුරන් පිණවසි. මම වූ කලී ඔහුගේ වැඩ පල කරන, පලමුවෙන් නැගී සිටින, සියලු කටයුතු නිමවා හැමට ම පසු වැදී හෝනා, කිකරු වැ පවත්නා, ඔහුට මනාප සේ හැසිරෙන, ප්‍රිය වචන කියන, ඔහු සතුටු මුහුණ දක්නට බලා සිටින දෑසයෙකිමි. පින් කෙලෙම් වීම් නම්, ඒ මමත් මොහු සේ වන්නෙමි. එබැවින් කෙහෙරවුලු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් පැවිදිබිමට වදින්නෙමි නම්, ඉතා යෙහෙකැ” සි මෙසේ සිතෙක් වෙසි.

හේ පසු කලෙක කෙහෙ රවුලු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් පැවිදි බිමට වදනේ නම්, මෙසේ පැවිදි වූයේ දැහැමින් ලබන කන බොන දෑ හා හදනා පොරෝනා සිවුරු ම පරම කොටැති බැවින් (එසින් මත්තෙහි අන් කිසි ආමිසයක් නො සොයන බැවින්) පරමසංලේඛයෙන් (කෙලෙස් තුනි කරන අග්‍ර පැවැත්මෙන්) තෘප්ත වූයේ, කායචිත්තවිවේක දෙකිහි ඇලුණේ, කායචාරයෙන් සංවෘත වැ (අකුසල් නො කැරෙන සේ කය රැක ගෙන) වසන්නේ නම්, වාග්චාරයෙන් සංවෘත වැ (වාග්චාරයෙන් අකුසල් නො කැරෙන සේ වචනය රැක ගෙන) වසන්නේ නම්, මනෝචාරයෙන් සංවෘත වැ (සිතෙන් අකුසල් නො කැරෙන සේ සිත රැක ගෙන) වසන්නේ නම්-

ඉදින් තොපගේ රුජපුරුෂයෝ තොපට ‘අවසර! දේවයන් වහන්ස, දැනගන්න: ඔබ වහන්සේගේ වැඩ කටයුතු කරන, කලින් නැගී සිටින, හැමට ම පසු වැ සැතැපෙන, කිකරු වැ හැසිරෙන, ඔබ වහන්සේට මනාප දෑ ම කරන, පිය බස් ඇති, ඔබ වහන්සේගේ තුටු පහටු මුහුණ ම බලමින් හැසිරෙන, ඔබ වහන්සේගේ යම් දෑපුරුෂයෙක් වී නම්, දේවයන් වහන්ස, හෙ තෙමේ කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් පැවිදිබිමට වන්නේ ය. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ, දැහැමින් ලැබෙන ආහාර පාන වසු ම පරම කොටැති බැවින් තෘප්ත වැ, ප්‍රවිවේකයෙහි ඇලුණේ, කසින් සංවෘත වැ වෙසෙසි. වචනයෙන් සංවෘත වැ වෙසෙසි. සිතින් සංවෘත වැ වෙසේ යැ’ සි දන්වන්නෝ නම්- ‘හවත්ති, ඒ මගේ පුරුෂ තෙමේ ඒ වා. නැවැත ද මගේ වැඩපල කරන, පලමුවෙන් නැගී සිටින, හැමට ම පසු වැ සැතැපෙන, කිකරු වැ හැසිරෙන, මනාපවාරී ප්‍රියවාදී, මා මුහුණ සතුටු කරන්නට බලා සිටින, මගේ දෑසයෙක් වේවා’ සි තෙපි මෙසේ කියන්නහු ද ?” සි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇසුසේක.)

“නො හෙනං හනෙන, අඵ බො නං මයමෙව අභිවාදෙය්‍යාමපි, පච්චු-
ට්ඨෙය්‍යාමපි, ආසනෙනපි නිමනෙනය්‍යාම. අභිනිමනෙනය්‍යාමපි නං
විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයනෙසජ්ජපරිකකාරෙහි, ධම්මකම්පි‘සස
රකකාවරණගුත්තිං සංවිදහෙය්‍යාමා”ති.

“නං කිමමඤ්ඤපි මහාරාජ, යදි ඵලං සනො හොති වා සන්දිට්ඨිකං
සාමඤ්ඤඵලං නො වා ?”ති

“අද්ධා බො හනෙන ඵලං සනො හොති සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං”ති.

“ඉදං බො නෙ මහාරාජ මයා පඨමං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සන්දිට්ඨිකං
සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤානන”නති.

26. “සකකා පන හනෙන අඤ්ඤමපි ඵලමෙව දිට්ඨෙව ධම්මෙ
සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාපෙතු ?”නති

“සකකා මහාරාජ, තෙන හි මහාරාජ, තඤ්ඤෙවෙත්ථ පටිපුච්ඡිසාමි.
යථා නෙ ධම්මෙය්‍ය නථා නං බ්‍යාකරෙය්‍යාසි. නං කිමමඤ්ඤපි මහාරාජ
ඉධ නෙ අසස පුරිසො කසසකො ගහපතිකො කාරකාරකො රාසිවසිසකො,
තසස ඵලමසස: “අච්ඡරියං වන හො අඛභුතං වන හො පුඤ්ඤානං ගති
පුඤ්ඤානං විපාකො. අයං හි රුජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහිපුනෙනා
මනුසෙසා, අහමපි මනුසෙසා, අයං හි රුජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහි-
පුනෙනා පඤ්චති කාමගුණෙහි සමපටිනො සමඛනිභුතො පරිචාරෙහි
දෙවො මඤ්ඤා. අහමපනමති‘සස කසසකො ගහපතිකො කාරකාරකො
රාසිවසිසකො, සො වනසසාහං පුඤ්ඤාති කරෙය්‍යං. යනනුනාහං
කෙසමසසුං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරසමා
අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය’නති.

සො අපරෙන සමයෙන අප්පං වා හොගකකිකිං පහාය මහනනං වා
හොගකකිකිං පහාය අප්පං වා ඤ්ඤතිපරිවට්ටං. පහාය මහනනං වා
ඤ්ඤතිපරිවට්ටං පහාය කෙසමසසුං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා
අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය, සො ඵලං පබ්බජිතො සමානො කායෙන
සංචුතො විහරෙය්‍ය, වාචාය සංචුතො විහරෙය්‍ය, මනසා සංචුතො විහරෙය්‍ය,
සාසච්ඡාදනපරමනාය සනතුට්ඨො අභිරතො පව්වෙකෙ.

නං වෙ නෙ පුරිසා ඵලමාරොවෙය්‍යුං: ‘යගෙස දෙව ජානෙය්‍යාසි. යො
නෙ පුරිසො කසසකො ගහපතිකො කාරකාරකො රාසිවසිසකො, සො
දෙව කෙසමසසුං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරසමා
අනගාරියං පබ්බජිතො, සො ඵලං පබ්බජිතො සමානො කායෙන සංචුතො
විහරති වාචාය සංචුතො විහරති, මනසා සංචුතො විහරති, සාසච්ඡාදන-
පරමනාය සනතුට්ඨො අභිරතො පව්වෙකෙ’ති. අපි නු තිං ඵලං වදෙය්‍යාසි:
‘ඵතු මෙ හො සො පුරිසො, පුනදෙව හොතු කසසකො ගහපතිකො
කාරකාරකො රාසිවසිසකො’ති ?

“වහන්ස, එය එසේ නො වෙයි. වැලි, අපි ම ඔහු ආදරයෙන් වදින්නමෝ ද වමු. දැක හුනස්නෙන් නැගී සිටින්නමෝ ද වමු. අස්නෙන් නිමනන්නමෝ ද වමු. සිවුරු බොජුන් සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත්-පිරිකරින් ආදරයෙන් නිමනන්නමෝ ද වමු. ඔහුට ධාර්මික රක්ෂාවරණ-ගුණිය (දැහැමි රකවල) ද සලසන්නමු” යි රජ කී ය.

“මහරජාණෙනි, එය කීමැ යි සිතන්නවු ද? ඉදින් මෙසේ ඇති කල්හි මහණදම් පිරිමේ සාන්දූෂටිකඵලයෙක් ඇත්තේ වේ ද? නො වේ ද?” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුළුවන් සේක).

“වහන්ස, මෙසේ ඇති කලැ ඒකාන්තයෙන් සාන්දූෂටිකශ්‍රාමණ්‍ය-ඵලය වේ” යි (රජ කී ය.)

“මහරජ, මේ වනාහි තොපට මා විසින් පණවන ලද මේ අත්බව්හි ම ලැබෙන පලමු වන සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය වේ” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

26. “වහන්ස, මෙසේ ම අනෙකුදු මේ අත්බව්හි වූ සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයක් පණවන්නට හැක්කේ ද?” යි (රජ පුළුවන.)

“හැක්කේ ය, මහරජාණෙනි. එසේ වී නම්, මහරජාණෙනි, තොප ම මෙහි ලා පිලිවිසිමි. තොපට රිසියෙන පරිදි එය කියන්නැ. මහරජාණෙනි, ඒ කීමැයි හඟනාහු ද? මෙහි ගොවිතැන් කරන, එක් ගෙයකට අධිපති වූ, තොප අයබදු සපයන, ධනධාන්‍ය වඩාලන, තොපගේ පුරුෂයෙක් ඇත්තේ නම්, ඔහුට ‘පින්වත්නි, පිනෙහි ගතිය, පිනෙහි ඵලය ආශ්‍රවසී ය! අද්භූත ය! මේ වෛදේහිපුත්‍ර මගබෙඹවර අජාතශත්‍රුරජ ද මිනිසෙකි. මම ද මිනිසෙකිමි. මේ... රජ වනාහි පස්කම් ගුණයෙන් යුක්ත වැ, සමන්විත වැ, දෙවියකු සේ ඉදුරන් හසුරුවයි. මම් වූ කලී එක් ගෙයකට ම අධිපති, අයබදු සපයන, ධනධාන්‍ය වඩාලන, ඔහුගේ ගොවියෙක් වෙමි. ඒ මම් ඉදින් පින් කරන්නෙමි වීම් නම්, ඒකාන්තයෙන් මොහු බදු වන්නෙමි. ඒ මම් කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැදැ, ගිහිගෙන් පැවිද්දට වදනෙමි නම්, ඉතා ගෙහෙකැ’ යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්-

හේ පසු කලෙක මද වූ හෝ සම්පත්රූස හැර දමා, මහත් වූ හෝ සම්පත්රූස හැර දමා, මද වූ හෝ ඥතිවගීයා හැර දමා, මහත් වූ හෝ ඥතිවගීයා හැර දමා, කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැදැ, ගිහිගෙන් පැවිද්දට වදින්නේ නම්, මෙසේ පැවිදි වූ ම හේ දැහැමින් ලත් ආහාර පාන විවර පමණෙකින් ම සතුටු වැ, කායචිත්ත විවේකයෙහි ඇලුණෙක් වැ, කසින් සංවෘත වැ වචනයෙන් සංවෘත වැ මනසින් සංවෘත වැ වෙසෙන්නේ නම්-

තොපගේ පුරුෂයෝ තොපට “අවසර! දේවයන් වහන්ස, කාරණයක් දැන ගන්න. ගෘහපතික වූ, අයබදු සපයන, ධනධාන්‍ය වඩාලන, ඔබ වහන්සේගේ ගොවියෙක් වූ යම් පුරුෂයෙක් වී ද, හේ කෙහෙරවුලු බහවා කසාවත් හැදැ ගිහිගෙන් පැවිද්දට වන්නේ ය. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම දැහැමින් ලත් ආහාරපානවිවර පමණෙකින් තෘප්ත වැ ප්‍රවිචේකෂයහි ඇලුණේ, කසින්... වචසින්... මනසින් සංවෘත වැ වෙසේ යැ’ යි මෙසේ දන්වන්නේ නම්- ‘හවත්නි, ඒ මගේ පුරුෂ තෙමේ ඒ වා. නැවැතත් ගෘහපතික වූ, අයබදු සපයන, ධනධාන්‍ය වඩාලන මගේ ගොවියෙක් වේ වා’ යි තෙපි කියන්නහු ද?” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුළුවන් සේක.)

“නො හෙතෙම භනෙන. අඵ බො නං මයමෙව අභිවාදෙය්‍යාමපි පච්චු-
ටෙය්‍යාමපි, ආසනෙනපි නිමනෙතය්‍යාම, අභිනිමනෙතය්‍යාමපි නං
චීවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකඛාරෙහි. ධම්මකමපි ‘සස-
රකඛාවරණගුහනීං සංචීදගෙය්‍යාමා’ති.

“නං කීමමඤ්ඤසී මහාරාජ, යදි ඵලං සනෙන හොති වා සන්දිට්ඨිකං
සාමඤ්ඤඵලං නො වා ?”ති

“අද්ධා බො භනෙන ඵලං සනෙන හොති සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵල”නති.

“ඉදං බො තෙ මහාරාජ මයා දුතියං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සංන්දිට්ඨිකං
සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤානතනති”.

27. “සකකා පන භනෙන අඤ්ඤමපි දිට්ඨෙව ධම්මෙ සන්දිට්ඨිකං
සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාපෙතුං ඉමෙහි සන්දිට්ඨිකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි
අභිකකනනතරඤ්ඤව පණීතතරඤ්ඤවා ?”ති

“සකකා මහාරාජ. තෙන හි මහාරාජ සුඤ්ඤාති සාධුකං මනසී
කරොති භාසිස්සාමී”ති.

“ඵලං භනෙන”ති බො රුජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහිපුතො
භගවතො පච්චසෙසාසී.

28. භගවා ඵතදවොච: “ඉධ මහාරාජ තථාගතො ලොකො උප්පජ්ජති
අරහං සමමාසමබ්බුද්ධො විජ්ජාවරණසමපනො. සුගතො ලොකවිදු අනුතතරො
පුරිසදම්මසාරපී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා. සො ඉමං
ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්බභමිකං සස්සමණබ්බාහමණිං පජං
සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති
ආදීකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සත්‍යඤ්ජනං
කෙචලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං. බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති.

29. නං ධම්මං සුඤ්ඤාති ගහපති වා ගහපතිපුතො වා අඤ්ඤතරසමීං වා
කුලෙ පච්චාජාතො. සො නං ධම්මං සුත්වා තථාගතෙ සද්ධං පටිලහති.
සො තෙන සද්ධාපටිලාහෙන සමනනාගතො ඉති පටිසංචිකකති: ‘සමබ්බො
සරුවසො රජාපථො¹. අබ්බහාකාසො පබ්බජ්ජා. නසීදං සුකරං අගාරං
අජ්ඣාවසනා ඵකනනපරිපුණ්ණං ඵකනනපරිසුද්ධං සංබලිබ්බනං බ්‍රහ්මචරියං
චරිතුං. යනනුනාහං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානී වත්ථානී
අච්ඡාදෙත්වා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය’නති.

1. රජොපථො, කන්ධි.

“වහන්ස, එය එසේ නො වන්නේ ය. වැලි අපි ම ඔහු ආදරයෙන් වදින්නමෝ ද වමු. දෑක හුනස්නෙන් නැගී සිටින්නමෝ ද වමු. අස්නෙන් නිමතන්නමෝ ද වමු. සිවුරු බොජුන් සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකර යන මෙයින් ඔහු වෙසෙසින් නිමතන්නමෝ ද වමු. ඔහුට දෑහැම වූ රකවල් ද සලසන්නමු” යි රජ කී ය.

“මහරජාණෙනි, ඉදින් මෙසේ ඇති කලා සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙක් වේ ද? නො වේ ද? ඒ කීමැ යි සිතවු දූ?” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුළුවන් සේක).

“වහන්ස, මෙ සේ ඇති කලා ඒකාන්තයෙන් සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය-ඵලයෙක් වේ” යැ යි රජ කී ය.

“මහරජාණෙනි, මේ - නොපට මා විසින් පෙන්නන ලද මෙ අත්බවිහි ම වූ දෙවෙනි සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය යැ” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක).

27. “වහන්ස, මේ සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයනට වඩා මනාප වූ, වඩා උතුම් වූ, මේ අත්බවිහි ම ලැබෙන අනෙකුදු සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයක් පැණවිය හැක්කේ ද?” යි (රජ පුළුවන).

“හැකි යි මහරජාණෙනි. එසේ නම් අසන්නැ. මොනොවට සිත යොමු කරන්නැ. කියන්නෙමි” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක).

“එසේ ය, වහන්සැ” යි කියා වෛදෙහිපුත්‍ර මගධෙඤ්චර අජාතශත්‍රු රජ පිළිවදන් දුන්නේ ය.

28. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

“මහරජාණෙනි, මෙහි අර්භන් වූ සමාසක් සමුදාධි වූ විද්‍යාවරණසම්පන්න වූ සුගත වූ ලෝකවිත් වූ තිරුත්තරපුරුෂදමසාරථී වූ දෙවිමිනිස්නට ශාස්තෘ වූ බුද්ධි වූ භගවත් වූ තථාගත තෙමේ ලොවැ පහළ වෙයි. හේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ මේ ලෝකය ද, මහණබමුණන් සහිත, සම්මත දෙවියන් (රජුන්) හා සෙසු මිනිසුන් හා සහිත සත්ත්වප්‍රජාව ද තෙමේ විශිෂ්ට නුවණින් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට ඔවුනට අවබෝධ කරවයි. හේ දහම් දෙසනුයේ ආදියෙහි හඳුක (නිවරද) කොට, මධ්‍යයෙහි හඳුක (නිවරද) කොට, අවසනැ හඳුක (නිවරද) කොට, අථී සහිත කොට, ව්‍යංජනයෙන් සහිත කොට, සඵප්‍රකාරයෙන් පූණී කොට, පිරිසිදු කොට, දහම් දෙසයි. (එසේ දෙසනුයේ ශික්‍ෂා-ත්‍රයයෙන් සංගාභීත වූ සියලු) ශාසනබ්‍රහ්මවගීය ප්‍රකාශ කෙරෙයි.

ගැහැවියෙක් හෝ ගැහැවිපුතෙක් හෝ අන් එක්තරා කුලයෙක උපන්නෙක් හෝ ඒ ධර්මය අසයි. හේ ඒ දහම් අසා තථාගත බුදුහු කෙරෙහි සැදහැ ඇති කෙරෙයි. හේ ශ්‍රද්ධාලාභයෙන් සමන්විත වූයේ, ‘ගිහිගෙහි විසීම සම්බාධයෙකි (අවහිරයෙකි). (රුගාදී රජස් නැගෙන) රජස් පඵයෙකි. පැවිද්ද (සම්බාධ නැති) අභ්‍යවකාශය (එළි මහන) වැන්න. ගිහිගෙහි වසන්නහු විසින් ඒකාන්තයෙන් පිරිපුන් කොට, ඒකාන්තයෙන් පිරිසිදු කොට, ශංඛලිබ්‍රිතයක් සේ මේ බඹසර සරන්නට පහසු නො වේ. (එබැවින්) මම කෙහෙරවුලු බහවා කසාවත් හැඳ පෙරෙවැ ගිහිගෙන් පැවිදිබිමට වදනෙමි නම් යෙහෙකැ’ යි මෙසේ නුවණින් සලකයි.

සො අපරෙත සමයෙන අප්පං වා භොගකකිකිං පභාය මහන්තං වා භොගකකිකිං පභාය අප්පං වා ඤ්ඤිපරිවට්ටං පභාය මහන්තං වා ඤ්ඤිපරිවට්ටං පභාය කෙසමස්සුං ඔභාරෙතො කාසායාති වත්ථාති අව්ඡාදෙතො අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජති. සො ඵලං පබ්බජතො සමානො පාතිමොකඛසංවරසංචුතො විහරති ආචාරගොචරසමපනො අණුමතොසු වජේසු භයදස්සාඪී. සමාදාය සිකඛති සිකඛාපදෙසු කායකමමවඪීකමෙමන සමන්තාගතො කුසලෙන. පරිසුඤ්ඤාවො සීලසමපනො ඉද්දියෙසු ගුහන-ආරො භොජනෙ මන්තඤ්ඤා සතිසමපජඤ්ඤාන සමන්තාගතො සන්තුට්ඨො.

29. කථඤ්ඤ මහාරාජ භික්ඛු සීලසමපනො භොති? ඉධ මහාරාජ භික්ඛු පාණාතිපාතං පභාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො භොති නිභිතදණ්ඨො නිභිතසත්ථො ලජ්ජී දයාපනො. සබ්බපාණභුතභිතානුකමඪී විහරති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

අදින්නාදානං පභාය අදින්නාදානා පටිවිරතො භොති දින්නාදාසී දින්නපාටිකඛිඪී. අථෙතෙන සුචිභුතෙන අත්තනා විහරති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

අබ්භමචරියං පභාය බ්භමචාරී භොති ආරාචාරී¹ විරතො මෙථුතා ගාමධමමා. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

මුසාවාදං පභාය මුසාවාදා පටිවිරතො භොති සච්චවාදී සච්චසකො ඨෙතො² පච්චසිකො අපිසංවාදකො ලොකස්ස. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

පිසුණං වාචං³ පභාය පිසුණාය වාචාය පටිවිරතො භොති. ඉතො සුඤ්ඤාන අමුත්‍ර අකඛාතා ඉමෙසං හෙදාය. අමුත්‍ර වා සුඤ්ඤාන ඉමෙසං අකඛාතා අමුසං හෙදාය. ඉති භින්නානං වා සකාතා, සභිතානං වා අනුපපදානා⁴ සමගාරාමො⁵ සමගාරතො සමගනන්දිං සමගනකරණිං වාචං භාසිතා භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

ඵරුසං වාචං⁶ පභාය ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො භොති. යා සා වාචා නෙලා කණ්ණසුඛා පෙමනීයා⁷ හදයඛගමා පොරී බහුජනකන්තා බහුජනමනාපා, තථාරුපං⁸ වාචං භාසිතා භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

සමඵප්පලාපං පභාය සමඵප්පලාපා පටිවිරතො භොති කාලවාදී භුතවාදී අත්ඵවාදී ධමමවාදී විනයවාදී. නිධානවනිං වාචං භාසිතා භොති කාලෙන සාපදෙසං පරියන්තවනිං අත්ඵසඤ්ඤිතං. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

1 අනාචාරී, මජ්ඣ. 2 ඨෙතො, සනා.
 3 පිසුණාවාචං, PTS. 4 අනුපපාදානා, PTS. 5 සමගාරාමො, මජ්ඣ.
 6 ඵරුසාවාචං, PTS සිත්‍රි 7 පෙමනීයා, මජ්ඣ.
 8 ඵවරුපිං. PTS. සිත්‍රි.

හේ පසු කලෙක අල්ප වූ හෝ සම්පත් රැස හැර, මහත් වූ හෝ සම්පත් රැස හැර, මද වූ හෝ නැපිරිස හැර, මහත් වූ හෝ නැපිරිස හැර, කෙහෙරදිලු බන්ධා, කසාවත් හැඳ පෙරෙවැ, ගිහිගෙන් පැවිදිබිමට වදි. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම පානිමොක්ඛසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ, ආචාරයෙන් හා ගෝචරයෙන් යුක්ත වූයේ, සචල්පමානු වූ ද වරදෙහි බිය දක්නේ, නිවරද වූ කායවාක්කමීයෙන් සමන්විත වූයේ, එහෙයින් ම පිරිසිදු ආජීව ඇතියේ, සිල්වත් වූයේ ඉන්ද්‍රියයන්හි වැසූ දොර ඇතියේ, බොජුන්හි පමණ දන්නේ, (සත් නන්හි) සිතියෙන් හා නුවණින් හා යුක්ත වූයේ, සිද්ධිපසයෙහි තුන්වැදූරුම් සතුටින් සතුටු වූයේ, ශික්ෂා-පදයන්හි සමාදන් වැ හික්මෙයි.

29. මහරජ, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සිල්වත් වේ ද? යන්: මහරජ, මෙහි මහණ තෙමේ ප්‍රාණඝාතය හැර දමා, ප්‍රාණඝාතයෙන් වෙසෙසින් වැලැක්කේ වෙයි. බහා නැඹු දඹුමුගුරු ඇත්තේ (දඹුමුගුරු නො දරන්නේ), බහා නැඹු ආයුධ ඇත්තේ (ආයුධ නො දරන්නේ), පවට පිලිකුල් කරන්නේ, මෙත්‍රියට පැමිණියේ (මෙත්‍රියෙන් යුක්ත වූයේ), සියලු සතුන් කෙරෙහි භිතානුකම්පා ඇති වැ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ එක් ශීලයෙක් වේ.

හේ අදන්තාදානය හැර දමා, නොදුන් දෑ ගැන්මෙන් මුළු මනින් වැලැක්කේ වෙයි. දුන් දෑය ම පිලිගන්නාසුලු වූයේ, දුන් දෑය ම සිතිනුත් කැමැති වැ ඉවසනසුලු වූයේ, නොසොර වූ පිරිසිදුසිතින් යුතු වැ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

හේ අබිරම්භර දුරු ලා බඹසර සරන්නේ වෙයි. ගැමිදහමක් වූ මෙවුන්දමින් දුරු වැ හැසිරෙන්නේ, එයින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

හේ බොරු කීම දුරු ලා, බොරු කීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ඇත්ත කියනසුලු වූයේ, ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලපා කියන්නේ, තහවුරු වැ පිහිටි කථා ඇත්තේ, ඇදූහිය යුතු කථා ඇත්තේ, ලොව නො රවටන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

හේ කේලාම් කීම දුරු ලා, කේලාම් කීමෙන් වැලැක්කේ වේ. මෙ තැනින් අසා මොවුන් (ඔවුන් ගෙන්) බිඳවනු පිණිස එතැන්හි නො කියනසුලු වූයේ, එ තැනින් අසා ඔවුන් (මොවුන්ගෙන්) බිඳවනු පිණිස මෙ නන්හි නො කියනසුලු වූයේ, මෙසේ බිඳවනු ගලපන්නේ (සමග කරන්නේ) ද, එකට ගැලපුනවුන් (සමගියට පැමිණියවුන්) හට රුකුල් දෙන්නේ ද වෙයි. සමගියෙන් සිටින්නවුන් හා වාසය කැමැත්තේ, සමගියෙන් වසන්නවුනට කැමැත්තේ, සමග වැ සිටින්නවුනට සතුටු වනුයේ, සමගිය ඇති කරන බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

හේ රළු බිණුම් දුරු ලා, රළු බස් දෙඩුමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. නිදෙස්, කන්කලු, පෙම් උපදවන, පහසුවෙන් සිතැ වැදගන්නා, නො ගැමි, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන යම් බසෙක් වේ ද, එබඳු වූ බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

හේ බොල් හිස් දෙඩවිලි හැරදමා, බොල් දෙඩවිල්ලෙන් වැලැක්කේ වෙයි. සුදුසු කාල වේලායෙහි කථා කරන සුලු වූයේ, ඇත්ත ම කියන-සුලු වූයේ, වැඩ සලසන බසක් ම කියනසුලු වූයේ, නව ලොවුතුරුදහම් ඇසුරු කොට ම කියනසුලු වූයේ, හික්මීම ඇති කරන බසක් ම කියන-සුලු වූයේ, සිතැ තබා ගන්නට සුදුසු වූ, කරුණු සහිත වූ, ඉමක් කොනක් ඇති (ප්‍රමාණවත් වූ), දෙලෝ වැඩ හා සම්බඳු වූ ම බසක් සුදුසු කාලයෙහි කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

112 දීඝනිකායෙ ශීලකඛනිවග්ගො

සාමඤ්ඤඵලසුත්තං

30. ඛේඤාමභුතගාමසමාරම්භො¹ පටිච්චරතො හොති. එකභතනිකො² හොති රතනුපරතො³ පටිච්චරතො⁴ විකාලනොජනා. නචචග්ගිනවාදින-
 විසුකදස්සනා⁵ පටිච්චරතො හොති. මාලාගඛනිවිලෙප්ඵකධාරණමණ්ඩන-
 විභුසනට්ඨානා පටිච්චරතො හොති. උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චරතො
 හොති. ජාතරූපරජනපටිග්ගහණා⁶ පටිච්චරතො හොති. ආමකඛඤ්ඤ-
 පටිග්ගහණා⁶ පටිච්චරතො හොති. ආමකමංසපටිග්ගහණා⁶ පටිච්චරතො
 හොති. ඉන්ද්‍රියකුමාරිකපටිග්ගහණා⁶ පටිච්චරතො හොති. දුස්සිදුසපටිග්ගහණා⁶
 පටිච්චරතො හොති. අජේලකපටිග්ගහණා⁶ පටිච්චරතො හොති. කුසකුට-
 සුකරපටිග්ගහණා⁶ පටිච්චරතො හොති. හන්දිගවස්සවලවා⁷ පටිග්ගහණා
 පටිච්චරතො හොති. බෙතතවන්දුපටිග්ගහණා පටිච්චරතො හොති. දුතෙය්‍ය-
 පහෙණ⁸ ගමනානුයොගා පටිච්චරතො හොති. කයවිකකයා පටිච්චරතො
 හොති. තුලාකුටකංසකුටමානකුටා⁹ පටිච්චරතො හොති. උකෙකාටනවඤ්චන-
 නිකනිසාවි¹⁰ යොගා පටිච්චරතො හොති. ඡේදනවධබඛනවිපරාමොස-
 ආලොපසහසාකාරා¹¹ පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි¹² ස්ස හොති සීලසම්මං.

චූලසීලං¹² ගිට්ඨිතං

31. යථා වා පනෙකෙ නොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි
 හොජනානි භුඤ්ජේනිා තෙ එවරූපං ඛේඤාමභුතගාමසමාරම්භො¹³ අනුයුතතා
 විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: මූලබීජං බඛනබීජං එලුබීජං¹⁴ අග්ගබීජං
 බිජබීජමෙව¹⁵ පඤ්චමං. ඉති වා ඉතිඑවරූපා¹⁶ ඛේඤාමභුතගාමසමාරම්භො¹⁷
 පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි¹² ස්ස හොති සීලසම්මං.

32. යථා වා පනෙකෙ නොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි
 හොජනානි භුඤ්ජේනිා තෙ එවරූපං සන්තිධිකාරපරිභොගං අනුයුතතා
 විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අන්තසන්තිධිං පානසන්තිධිං වන්චසන්තිධිං
 යානසන්තිධිං සයනසන්තිධිං ගඛනසන්තිධිං ආමිසසන්තිධිං. ඉති වා ඉති
 එවරූපා සන්තිධිකාරපරිභොගා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි¹² ස්ස හොති
 සීලසම්මං.

1. සමාරම්භා, මජ්ඣ.	2. එකා භතනිකො, මජ්ඣ.
3. රතනුපරතො, මජ්ඣ.	4. විරතො, ථෙ. සෙ.
5. විසුකා, මජ්ඣ.	6. පටිග්ගහණා, (සබ්බඵ)
7. ගවස්සං, සෙ. වලවා, මජ්ඣ.	8. පඤ්ණ, සීඉ. මජ්ඣ. ස්‍යා.
9. කුටං, මජ්ඣ.	10. සාවි, මජ්ඣ.
12. චූල සීලං, මජ්ඣ.	11. සහස්සං, මජ්ඣ.
14. එලං, සෙ. එලු, සි. ථෙ.	13. සමාරම්භා, මජ්ඣ.
16. ඉති එවරූපා, කෙසුචි.	15. ඛේඤාමභු. ථෙ.
	17. සමාරම්භා, මජ්ඣ.

30. හේ ඛිජ්ඣමුහ (=පාල වන දෑ)ද, භුතසමුහ (පාල වුණු දෑ) ද සිදු-
 මෙන් බිඳුමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. රු බොජුනෙන් වැලැක්කේ, එක්
 වේලේ වලදන බක් ඇත්තේ, නොකල්බොජුනෙන් වැලැක්කේ වෙයි.
 නටනු ගනු වසනු පිසුපදසුන් යන මෙයින් වැලැක්කේ වෙයි. ඇඟ
 අඩු තැන් පිරවීමට, ඇඟ සැරැසීමට කරුණු වන මල්ගඳවිලෙවුන්
 දැරීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. පමණ ඉක්මවූ උසසුන් ද, නොකැප වූ
 මහඅසුන් ද යන දෙකින් ම වැලැක්කේ වෙයි. රන් රිදී මසු කහවණු
 පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අමු ධාන්‍ය පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ
 වෙයි. අමු මස් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ස්ත්‍රීන් කුමාරිකාවන්
 පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. දැසිදසුන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ
 වෙයි. එළවන් බැටෙළවන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කුකුළන්
 හුරන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ඇතුන් අසුන් වෙලෙඹුන් ගෙරින්
 පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කෙන්වතු පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ
 වෙයි. ගිහියනට දුත මෙහෙවර කිරීමෙහි ද ගෙන්ගෙට පණ්ඩුඩ පණන්
 ගෙන යෑමෙහි ද යෙදීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. වෙලෙද ගනුදෙනුයෙන්
 වැලැක්කේ වෙයි. හොරතරුදියෙන් කිරුමෙන්, බොරු රන් පෑමෙන්,
 හොර භික්ෂුවලින් මිනුමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අල්ලස් ගෙන ගිමියන්
 නොහිමි කිරීමෙන්, තානා උපායෙන් අනුන් රැවැටුමෙන්, අගනා
 දෑයට හුරු නො අගනා දෑයක් පෙන්නා කරන මායායෙන්, මේ කී නොකී
 හැම කෙරුටිකකම්වලින් ම වැලැක්කේ වෙයි. අන් පා ආදිය සිදීමෙන් ද,
 මැරීමෙන් ද, රුකැන් ආදියෙන් බැදීමෙන් ද, සැහැසිකම්වලින් ද
 වැලැක්කේ වෙයි මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වෙයි.

චූලසිලය නිමිසේ ය.

31. යමිසේ වනාහි සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන්
 දුන් බොජුන් වලද, මූලච්ඡ ද (හිඟුරු ආදී පාල වන මුල් ද), සකකි ච්ඡ ද
 (නුග ආදී පාල වන කඳ ද), පරච්ඡ ද (උක් උණ බට ආදී පාල වන
 පුරුක් ද), අග්‍රච්ඡ ද (ඉරිවේරිය ආදී පාල වන දළ ද), පස් වනු ච්ඡ-
 ච්ඡ ද (වී ආදී පාල වන ඇට ද) යන මේ කී ච්ඡසමුහ ද (පාල වන දෑ ද)
 භුතසමුහ ද (පාල වුණු දෑ ද) පෙළීමෙහි (සිඳුම් බිඳුම් තැළුම් තැටුම් යැ යි)
 කියන ලද සමාරම්භයෙහි යෙදුණෝ වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ
 බඳු වූ ච්ඡග්‍රාම භුතග්‍රාම සමාරම්භයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ
 ශිලයෙක් වේ.

32. යමිසේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණු කෙනෙක්
 සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, කැම රැස් කොට තබා ගැන්ම, බොන
 දෑ රැස් කොට තබා ගැන්ම, වස්ත්‍ර රැස් කොට තබා ගැන්ම, රිය ගැල්
 ආදිය ද පාවහන් ආදිය ද යන යාන රැස් කොට තබා ගැන්ම, ඉහතැ කී දෑ
 හැර තවත් තල සහල් ඇ වුව මනා පසය රැස් කොට තබා ගැන්ම
 යන මෙසේ වූ සන්තිබිකාරපරිභෝගයෙහි (පසය රැස් කොට තබා
 ගෙන වැලැදීමෙහි) යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ හෝ
 සන්තිබිකාර පරිභෝගයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

114 දීඝනිකායෙ සීලකඛකිවග්ගො

සාමඤ්ඤඵල සුත්‍රය

33. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජ්ඣා තෙ ඵවරූපං විසුකදස්සනං අනුයුතතා විහරනති, සෙය්‍යපීදං: නච්චං ගිතං වාදිතං පෙකකිං අකකානං පාණ්ණිස්සරං වෙතාලං කුභ්භුච්ඡනං සොහනකං¹ වණ්ඩාලං වංසං ඛොපනකං² හස්සියුද්ධං අස්සියුද්ධං මහිසියුද්ධං³ උසහයුද්ධං අජ්ජියුද්ධං මෙණ්ඩියුද්ධං⁴ කුකකුට්ඨියුද්ධං වට්ටකයුද්ධං දණ්ඩියුද්ධං මුට්ඨියුද්ධං⁵ නිබ්බුද්ධං උයෙය්‍යාඨිකං බලග්ගං සෙනාවසුභං අණ්ණිකදස්සනං⁶. ඉති වා ඉති ඵවරූපා විසුකදස්සනා පටිච්චරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

34. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජ්ඣා තෙ ඵවරූපං ජ්ඣප්පමාදට්ඨානානුයොගං අනුයුතතා විහරනති, සෙය්‍යපීදං: අට්ඨපදං දසපදං ආකාසං පරිහාරපථං සන්තිකං බලිකං සටිකං සලාකහත්ථං අකකිං පඞ්ගචීරං වඞ්ඛකං මොකඛචිකං චිඛුලකං පතතාලහකං රථකං ඛනුකං අකඛරිකං මනෙසිකං යථාවජ්ජං. ඉති වා ඉති ඵවරූපා ජ්ඣප්පමාදට්ඨානානුයොගා පටිච්චරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

35. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජ්ඣා තෙ ඵවරූපං උච්චාසයනමනාසයනං අනුයුතතා විහරනති, සෙය්‍යපීදං: ආසන්දිං පලලඞ්ඛකං ගොනකං චිත්තකං පටිකං පටලිකං තුලිකං විහනිකං උදදලොමිං ඵකන්තලොමිං කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හත්ථරං අස්සත්ථරං රථත්ථරං අජ්නප්පවෙණ්ණිං කාදලිමිගපචරපච්චත්ථරණං සඋත්තරච්ඡදං උහතොලොභිකකුපධානං. ඉති වා ඉති ඵවරූපා උච්චාසයනමනාසයනා පටිච්චරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

1. සොහනගරකං, කත්ථි සොහනකරකං, PTS. සොහනසරකං, මජ්ඣ. 2. ඛොපනං, කත්ථි ඛොපනං, සිනි. 3. මණ්ඝං, මජ්ඣ. 4. මෙණ්ඩිකං, මජ්ඣ. 5. සිහල පොත්ථකෙසු න දිස්සති. 6. අනික- කෙසුචි.

33. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, නැටුම් ගැයුම් වැයුම්, නටසමජ්ජා (නළුවන් සමූහයක් එක් වැ ජනසමූහයා ඉදිරියේ දක්වන නැටුම්), ආඛ්‍යාන (මහාභාරතාදිය කීම හෝ ඇසීම), පාණිසවර (අතින් ලොහොබෙර ගැයුම් හෝ අත්තල ගැසුම), වේතාල (දඬුමුවා තාලම්පට ගැසීම හෝ මතුරු දපා මලසිරුරු නැගිටුවීම), කුම්භචූත (සිවුරස් බෙර වැයුම්), ශෝභනක (රංගබලිකරණය හෙවත් රඟමඩුල්ලෙහි දී දේවතාවනට සෙතානු වශයෙන් තාඤ්ඤිත ගායනය හෝ ප්‍රතිභානවිත්‍ර කිරීම), සණදෙවුන් කෙළිය (හෝ අයෝගුබක්‍රීඩාව), උණගස් ඔසොවා ගෙන කරන ක්‍රීඩාව, අසීඛොවනය (මලවුන්ගේ ඇට පුවද කවා තබා නකත්සෙමෙහි ඊ වටා සිට උක්සව කිරීම), ඇත්පොර, අස්පොර, මියුපොර, ගොන්-පොර, එළපොර, බැටෙළපොර, කුකුළුපොර, වටුපොර, පොලුහරඹ, මිටුසුද, මල්ලපොර, යුද පවත්තා තැන් දක්නට යෑම, බලසෙන් ගණිතා තැන් දක්නට යෑම යන මෙබඳු විසුළු දස්තෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ විසුළු දස්තෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

34. යම්සේ වනාහි සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අටපාකෙළිය, දසපාකෙළිය, අහස්දුකෙළිය, මඩුලු පැනුම, සන්තිකාක්‍රීඩාව, දුදුකෙළිය, කල්ලි ගැසුම, සලාඅත්-කෙළිය, ගුලකෙළිය, කොළ නලා පිඹුම, කෙලිනගුලින් හැම, කරණම් ගැසුම, කන්තංගුරුවා කෙළිය, කොළනැලියෙන් වැලි ඇ මැනුම, ක්‍රීඩාරථ පැදවීම, කුඩා දුන්නෙන් විදීම, ඇකිරිකෙළිය (පිටේ හෝ අහසේ අකුරු ඇඳ ඒ කියවීම), සිතු දෑ කීමේ ක්‍රීඩාව, විකලාංගානුකරණය (කනුන් කොරැන් ආදීන් සේ ඉරියවු පැවැත්වීම) යන මෙබඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

35. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, දික්සහලා පුටු ය, පලගය, මහකොඳුපලසය, විශමනෙන් විසිතුරු කල එළොම්මුවා ඇතිරිය, එළොම්මුවා සුදු ඇතිරිය, ගනමල් යෙදූ එළොම් ඇතිරිය, තිලිය (පුලුන් මෙත්තය), සිංහාදිරුපවලින් විසිතුරු කල එළොම් ඇතිරිය, දෙපැත්තේ ම ලොම් ඇති එළොම්මුවා ඇතිරිය, එක් පැත්තේ පමණක් ලොම් ඇති එළොම්මුවා ඇතිරිය, රත්කපුකම් කල පසතුරුණ, කෝසෙස්ස හුසින් විසූ ඇතිරිය, අසු පිටු එලන ඇතිරිය, රියු එලන ඇතිරිය, ඇඳට සරිලන සේ අඳුන් දිවිසමින් මසා කල ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවසමින් කල මහඟු පසතුරුණ, ඉස්දෙර පාමුල රතුකොට්ට තබා ඇති රතු උඩුවියන් සහිත මහඟු යහන යන මෙබඳු වූ උස් යහන් මහ යහන් පරිහරණය කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙද්ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ උස් යහන් මහ යහන් පරිහෝගයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

36. යථා වා පනෙතෙ භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා හෙ ඵවරූපං මණ්ඩනවිභුසනට්ඨානානුයොගං අනුයුතතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: උච්ඡාදනං පරිමදදනං නහාපනං සමොහනං ආදාසං අඤ්ඤනං මාලාවිලෙපනං මුඛචුණ්ණකං¹ මුඛලෙපනං² හත්ථඛකං සිබ්බකං දණ්ඩකං නාලිකං බගහං ජනනං විත්‍රුපාහනං උණ්ණිසං මණ්ණං වාලවිජනිං ඔදානානි වන්ථානි දීඝදසානි. ඉති වා ඉති-ඵවරූපා මණ්ඩනවිභුසනට්ඨානානුයොගා පටිච්චරතො භොති. ඉදම්පි'සස් භොති සීලසම්.

37. යථා වා පනෙතෙ භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා හෙ ඵවරූපං නිරච්ඡානකථං අනුයුතතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රුජකථං වොරකථං මනාමන්තකථං සෙනාකථං හයකථං යුද්ධකථං අන්තකථං පානකථං වන්ථකථං සයනකථං මාලාකථං ගකුකථං ඤාතිකථං යානකථං ගාමකථං නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉන්ද්‍රිකථං පුරිසකථං [කුමාරකථං කුමාරිකථං]³ සුරකථං විසිබ්බකථං කුමහට්ඨානකථං පුබ්බපෙනකථං නානත්තකථං ලොකකබ්බසිකං සමුදද-කබ්බසිකං ඉතිනවාහවකථං. ඉති වා ඉතිඵවරූපාය නිරච්ඡානකථාය පටිච්චරතො භොති. ඉදම්පි'සස් භොති සීලසම්.

38. යථා වා පනෙතෙ භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා හෙ ඵවරූපං විග්ගාහිකකථං අනුයුතතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: “න නං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාසී. අහං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාමි. කිං නං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානි'සස්සි? භිච්ඡාපට්ටනො කමසී. අහමසම් සමමාපට්ටනො. සහිතං මෙ, අසහිතං හෙ. පුරෙ වචනීයං පච්ඡා අවච. පච්ඡා වචනීයං පුරෙ අවච. ආවිණ්ණං⁴ හෙ විපරුචන්තං. ආරොපිතො හෙ වාදො. නිග්ගහිතො කමසී. වර වාදස්සමොකබ්බාය. නිබ්බ-දෙහි වා සවෙ පගොසී”ති. ඉති වා ඉතිඵවරූපාය විග්ගාහිකකථාය පටිච්චරතො භොති. ඉදම්පි'සස් භොති සීලසම්.

39. යථා වා පනෙතෙ භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා හෙ ඵවරූපං දුතෙය්‍යපභිණ්ණගමනානුයොගමනුයුතතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං රුජමහාමන්තානං බන්ධිසානං බ්‍රාහ්මණානං ගහපතිකානං කුමාරානං “ඉධ ගච්ඡ. අමුත්‍රාගච්ඡ. ඉදං හර. අමුත්‍ර ඉදං ආහරු”ති. ඉති වා ඉතිඵවරූපා දුතෙය්‍යපභිණ්ණගමනානුයොගා පටිච්චරතො භොති. ඉදම්පි'සස් භොති සීලසම්.

1. මුඛචුණ්ණං, මජ්ඣං.
 2. මුඛලෙපනං, සීඉ.
 3. මරමමපොත්ථකෙසුයෙව දීඝසනෙ
 4. අවිච්ඡිණ්ණං, කෙසුචි.

36. යම්සේ වනාහි සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, සුවදසුණුයෙන් ඇඟ ඉලීම, අත්පාඇති මනා සටහන් ගන්වනුවට තෙල් ගා මැසීම, සුවද දියෙන් නැවීම, උරහිස්ඇති මස් වැඩෙනුවට මුහුරින් නැලීම, කැඩපතින් මුහුණ බැලීම, අලංකාර වශයෙන් අඳුන් ගැම, මල් පැලැදීම හා විලෙටුන් දැරීම, මුවසුණු මුව-විලෙටුන් දැරීම, හස්තාහරණ දැරීම, හිසැ කුඩුම්බිය බැදීම, විසිතුරු සැරයටි දැරීම, විසිතුරු බෙහෙත්තල දැරීම, කඩු දැරීම, විසිතුරු කුඩ දැරීම, විසිතුරු පාවහන් දැරීම, නලල්පට බැදීම, සිඵණ පැලැදීම, විසිතුරු සෙමෙර වල්විදුනා දැරීම, දික් දුවලු ඇති සුදු රෙදි හැදීම යන ආදී ඇඟ අඩු තැන් පිරැවීමටත් ඇඟ සැරැසීමටත් කරැණු වන දෑ පරිභෝග කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හේ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු දෑ පරිභෝග කිරීමෙන් වැලැක්කේ වෙසී. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

37. යම්සේ වනාහි සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, රූපකථා, වෝරකථා, මහාමාත්‍ය කථා, සේනා කථා, භය කථා, යුද්ධ කථා, ආහාර කථා, පානකථා, වස්ත්‍රකථා, ශයන කථා මාලා කථා, ගකු කථා, ඥාති කථා, යාන කථා, ග්‍රාම කථා, නිගම කථා, නගර කථා, ජනපද කථා, ස්ත්‍රී කථා, පුරුෂ කථා, කුමාර කථා, කුමාරි කථා, ශූර කථා, වීථි කථා, කුමහසථාන කථා, නානාචකථා, ලොකාබ්‍යාසිකා කථා, සමුද්‍රාබ්‍යාසිකා කථා, ඉතිහවෘත්ත කථා යන මේ බඳු වූ තීරණීන් කථාවල යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කි හෝ මෙසින් අන්‍ය වූ හෝ මේ බඳු කථාවලින් වැලැක්කේ වෙසී. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

38. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “හෝ මේ දහම් විනය නො දැනිහි. මම ම මේ දහම් විනය දැනිමි. ‘මේ දහම් විනය කිමැ’සි හෝ දැනිහි ද? හෝ වරදවා පිළිපත්තෙහි. මම මැතැවින් පිළිපත්තෙමි වෙමි. මා බස කරැණු සහිත ය. තා බස කරැණු රහිත ය. හෝ පලමුයෙන් කියැ යුත්ත පසු වැ කියෙහි ය. පසු වැ කියැ යුත්ත පලමුයෙන් කියෙහි ය. තා කලක් ම පුහුණු කල දෑ මගේ එක් වචනයෙන් ම පෙරැලී ගියෙහි ය. මා විසින් තට දෙස් නැගිණ. මා විසින් නිගන්තා ලද්දෙහි. මා නැගූ දෙසින් මිදෙත්තට හැසිරෙව (ඒ ඒ නැත ගොස් උගනුව). හැකි නම් එය විසඳව” යන ආදීන් මේ බඳු වූ උනුත් බැණ දෙඩා ගැනුම්හි යෙදෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කි හෝ අන් මේ බඳු වූ හෝ බැණුම්දෙඩුම්වලින් වැලැක්කේ වෙසී. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

36. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ “මෙහි යන්නැ, අසෝ තැනට එන්නැ, මෙය ගෙනැ යන්න, අසෝ තැනට මෙය ගෙනෙන්නැ”සි කල නියෝග පිළිගෙන, රජුන්ගේ රජමහආමැතියන්ගේ ඤාත්‍රියයන්ගේ බමුණන්ගේ ගැහැවියන්ගේ රජකුමරුවන්ගේ, මේ බඳු දුත මෙහෙවරෙහි පණිවුඩ ගෙන යැමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කි හෝ අන් මේ වැනි වූ හෝ දුත මෙහෙවරින්, පණිවුඩ ගෙන යැමෙන් වැලැක්කේ වෙසී. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

40. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ කුහකා ව භොතති ලපකා ව තෙමිනතිකා ව නිපෙපසිකා ව ලානෙන ව ලාහං නිජ්ඣිංසිනාධෙ. ඉති වා ඉතිඵවරුපා කුහනලපනා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'සුස භොති සීලසමිං.

මජ්ඣිමනිකං නිවහිතං.

41. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපාය නිරවඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජ්චිකං¹ කපෙපනති, සෙය්‍යපීදං: අඛිතං නිමිතතං උප්පාතං² සුපිණං³ ලකඛණං මුසිකච්ඡන්තං අගතිභොමං දබ්බිභොමං ථුසභොමං තණ්ඩුලභොමං සපපිභොමං තෙලභොමං මුඛභොමං ලොභිතභොමං අඛිතවිජ්ජා වජ්ඣවිජ්ජා බතතවිජ්ජා⁴ සිච්චිජ්ජා භුතවිජ්ජා භුරිවිජ්ජා අභිවිජ්ජා විසවිජ්ජා විච්ඡිකච්ඡිජ්ජා මුසිකච්ඡිජ්ජා සකුණවිජ්ජා වායසවිජ්ජා පකකඡ්ඣාතං⁵ සරපරිත්තාතං මිගවකකං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය නිරවඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'සුස භොති සීලසමිං.

42. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපාය නිරවඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජ්චිකං කපෙපනති, සෙය්‍යපීදං: මණ්ඩලකඛණං වන්ඵලකඛණං දණ්ඩලකඛණං⁶ අසීලකඛණං උසුලකඛණං ධනුලකඛණං ආච්චිඛලකඛණං⁷ ඉන්ද්‍රිලකඛණං පුරිසලකඛණං කුමාරලකඛණං කුමාරිලකඛණං දුසලකඛණං දුසීලකඛණං හන්ද්‍රලකඛණං අසුලකඛණං මහිසලකඛණං⁸ උසහලකඛණං ගො-ලකඛණං⁹ අජලකඛණං මෙණ්ඩලකඛණං¹⁰ කුකකුටලකඛණං වට්ටක-ලකඛණං ගොධාලකඛණං කණණිකාලකඛණං කච්ඡපලකඛණං මිගලකඛණං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය නිරවඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'සුස භොති සීලසමිං.

43. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපාය නිරවඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජ්චිකං කපෙපනති සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං නිය්‍යාතං හවිසුසති, රඤ්ඤං අනිය්‍යාතං හවිසුසති, අබ්භන්තරුතං රඤ්ඤං උපයාතං හවිසුසති, බාහිරුතං රඤ්ඤං අපයාතං හවිසුසති, බාහිරුතං රඤ්ඤං උපයාතං හවිසුසති, අබ්භන්තරුතං රඤ්ඤං අපයාතං හවිසුසති, අබ්භන්තරුතං රඤ්ඤං ජයො හවිසුසති, බාහිරුතං රඤ්ඤං පරුජයො හවිසුසති, බාහිරුතං රඤ්ඤං ජයො හවිසුසති, අබ්භන්තරුතං රඤ්ඤං පරුජයො හවිසුසති. ඉති ඉමසුස ජයො හවිසුසති. ඉමසුස පරුජයො හවිසුසති. ඉති වා ඉති-ඵවරුපාය නිරවඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'සුස භොති සීලසමිං.

1. ජිවිතං, මජ්ඣං.
2. උප්පාදං, සීමු. 3. සුපිනා, මජ්ඣං. සුපිණකා, සී.
4. බෙත්තා, කෙසුච්චි. 5. පකක, කෙසුච්චි.
6. දණ්ඩලකඛණං සන්ද්‍රලකඛණං, මජ්ඣං. 7. ආච්චිඛ, කෙසුච්චි.
8. මහිස, මජ්ඣං. 9. ගොණ, මජ්ඣං. 10. මෙණ්ඩක, කෙසුච්චි.

40. යම්සේ සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, කුහකකම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභසන්කාර පතා අනුත් සිත් ඇදෙන සේ වූ වාටු බස් දෙඩන්නෝ වෙත් ද, සිවු පසය ලබනු සදහා කසින් හෝ බසින් ඇඟවීම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභා-පේක්ෂායෙන් අනුනට ගරහන්නෝ වෙත් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙකී හෝ මෙබඳු වූ හෝ කුහනලපනවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

මධ්‍යම ශීලය හිමිසේ ය.

41. යම්සේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අංගශාසත්‍රය, නිමිත්තශාසත්‍රය, උත්පාතලක්ෂණය, සවස්තශාසත්‍රය, ලක්ෂණශාසත්‍රය, මූෂකච්ඡන්තවිද්‍යාව, අග්නිහෝමය, දර්ථිහෝමය, තුෂහෝමය, කණහෝමය, තණ්ඩුලහෝමය, සර්පිෂ්ඨහෝමය, තොලහෝමය, මුඛහෝමය, ලෝහිතහෝමය, අංගවිද්‍යාව, වාස්තුවිද්‍යාව, ස්නානවිද්‍යාව, ශිවවිද්‍යාව, භූතවිද්‍යාව, භූරිවිද්‍යාව, අභිවිද්‍යාව, විෂවිද්‍යාව, වාශ්විකවිද්‍යාව, මූෂකවිද්‍යාව, ශාකුතවිද්‍යාව, වායසවිද්‍යාව, පක්වධ්‍යානය, ශර-පරිත්‍රාණය, මාගපක්ෂය යන මෙකී හෝ මෙබඳු වූ හෝ තීරශ්චිතවිද්‍යයෙන් මිථ්‍යාච්ඡවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ එසින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

42. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මිණිලකුණුය, වත්ලකුණුය, දඹුලකුණුය, කඩුලකුණුය, ඊලකුණුය, දුනුලකුණුය, අවිලකුණුය, ඉතිරිලකුණුය, පුරිස්ලකුණුය, කුමරලකුණුය, කුමරිලකුණුය, දස්ලකුණුය, දූසිලකුණුය, ඇත්ලකුණුය, අස්ලකුණුය, මිසුලකුණුය, වහප්ලකුණුය, ගොන්ලකුණුය, එළලකුණුය, බැටෙළලකුණුය, කුකුළලකුණුය, වටුලකුණුය, ගොස්ලකුණුය, කැණලකුණුය, කපුලකුණුය, මුවලකුණුය යන ආදී මෙබඳු තීරශ්චිත විද්‍යයෙන්, මෙබඳු මිථ්‍යාච්ඡවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ එසින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

43. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිතැ අසෝ නැකැතින් (සුද සදහා) සිය නුවරින් අසෝ රජුන්ගේ නික්මීම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් පෙරලා සිය නුවරට ඊම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් හමු වන්නට රට තුළ උන් රජුන්ගේ යෑම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ ඉවත් වැ යෑම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් රට තුළැ සිටින රජුන් කරා පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ පැමිණීම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් අතුලතැ සිටින රජුන්ගේ ඉවත් වැ යෑම වන්නේ ය. රට ඇතුලතැ සිටින රජුනට ජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුනට පරාජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුනට ජය වන්නේ ය. රට තුළ සිටින රජුනට පරාජය වන්නේ යැ” යි මෙසේ ‘මොහුට ජය වන්නේ ය, මොහුට පරාජය වන්නේ යැ’ යි කියමින් මෙ බඳු වූ තීරශ්චිතවිද්‍යයෙන්, මෙ බඳු වූ මිථ්‍යාච්ඡවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තීරශ්චිතවිද්‍යයෙන් මිථ්‍යාච්ඡිකා-යෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

44. යථා වා පනෙකෙ නොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙන්නි. සෙය්‍යපීදං: චන්දග්ගාහො භවිස්සති. සුරියග්ගාහො භවිස්සති. නකඛන්තග්ගාහො භවිස්සති. චන්දිමසුරියානං පථගමනං භවිස්සති. චන්දිමසුරියානං උප්පථගමනං භවිස්සති. නකඛන්තානං පථගමනං භවිස්සති. නකඛන්තානං උප්පථගමනං භවිස්සති. උකකාපාතො භවිස්සති. දීසාඛාහො භවිස්සති. භුමිවාලො භවිස්සති. දෙවදුන්දුභී භවිස්සති. චන්දිමසුරියනකඛන්තානං උග්ගමනං ඔගමනං¹ සංකිලෙසං වොද්දනං භවිස්සති. ඵවංචිපාකො චන්දග්ගාහො භවිස්සති. ඵවංචිපාකො සුරියග්ගාහො භවිස්සති. ඵවංචිපාකො නකඛන්තග්ගාහො භවිස්සති. ඵවංචිපාකං චන්දිමසුරියානං පථගමනං භවිස්සති. ඵවංචිපාකං චන්දිමසුරියානං උප්පථගමනං භවිස්සති. ඵවංචිපාකං නකඛන්තානං පථගමනං භවිස්සති. ඵවංචිපාකං නකඛන්තානං උප්පථගමනං භවිස්සති. ඵවංචිපාකො උකකාපාතො භවිස්සති. ඵවංචිපාකො දීසාඛාහො භවිස්සති. ඵවංචිපාකො භුමිවාලො භවිස්සති. ඵවංචිපාකො දෙවදුන්දුභී භවිස්සති. ඵවංචිපාකං චන්දිමසුරියනකඛන්තානං උග්ගමනං ඔගමනං සංකිලෙසං වොද්දනං භවිස්සති. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො භොති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලසම්.

45. යථා වා පනෙකෙ නොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙන්නි. සෙය්‍යපීදං: සුබ්බුට්ඨිකා භවිස්සති. දුබ්බුට්ඨිකා භවිස්සති. සුභිකඛං භවිස්සති. දුබ්භිකඛං භවිස්සති. බෙමං භවිස්සති. භයං භවිස්සති. රොගො භවිස්සති. ආරොග්‍යං භවිස්සති. මුද්දා ගණනා සංඛානං කාවෙය්‍යං ලොකායතං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන පටිච්චරතො භොති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලසම්.

46. යථා වා පනෙකෙ නොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙන්නි. සෙය්‍යපීදං: ආවාහනං විවාහනං සංවදනං විවදනං සංකීරණං විකීරණං සුභගකරණං දුබ්භගකරණං විරුද්ධගභකරණං ජීවහානිත්ථහනං² හනුසංහනනං හන්ථාභීජ්ජපනං හනුජ්ජපනං කණණ-ජ්ජපනං ආදුසපඤ්ඤං කුමාරිපඤ්ඤං දෙවපඤ්ඤං ආදිච්චුපට්ඨානං මහතුපට්ඨානං අබ්භුජ්ජලනං සිරිව්භායතං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො භොති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලසම්.

1. ඔග්ගමනං, කෙසුචි. 2. ජීවහානිත්ථහනං, බහුසු.

44. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණ බමුණෝ සැදුනැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනැ ව්‍යුග්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සුසීග්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සද භිරු දෙදෙනා නිසි මගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ නකත් තරුන් නිසිමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ උල්කාපතනය වන්නේ ය. දිග්දහය වන්නේ ය. භූමිකම්පනය වන්නේ ය. වැසි නැති වූ අහස් ගෙඳවුම් වන්නේ ය. සද භිරුන්ගේ ද, නකත් තරුන්ගේ ද උදාව බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදුව වන්නේ ය. සුසීග්‍රහණය ලොවට මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය. ව්‍යුග්‍රහණය මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය. නක්‍ෂත්‍රග්‍රහණය මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය. සද භිරුන් නිසි මගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය. සද භිරු දෙදෙනාගේ නො මගින් යෑම මෙ බඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය. නකත්තරුවල පඵගමනය මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය. ඔවුන්ගේ උත්පඵගමනය මෙ බඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය. උල්කාපතනය මෙ බඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය. දිග්දහය මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය. භූමිකම්පනය මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය. වැසි නැති වූ අහස්ගෙඳවුම් මෙබඳු පල දෙන්නේ ය. සද භිරුන්ගේ ද නකත් තරුවල ද උදාවත් බැසීමත් කෙලෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මෙ බඳු මෙ බඳු පල දෙන්නේ යැ”යි කියනුවෝ මෙ බඳු තිරශ්චිත විද්‍යායෙන්, මෙ බඳු මිථ්‍යාඡ්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු තිරශ්චිත විද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාඡ්චිකායෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

45. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණ බමුණෝ සැදුනැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මෙ සමයෙහි වැසි වස්තේ ය. මෙ සමයෙහි නියං වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රට සුහික්‍ෂ වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රට දුර්හික්‍ෂ වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රටට උවදුරු වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රටට බිය වන්නේ ය. මෙ කලා රෝග වන්නේ ය, මෙ කලා රෝග නැති බව වන්නේ යැ”යි පලාපල කීම ද, මුද්‍රාව (ඇඟිලි පුරුක්කි සංඥ තබා ගිණීම) ද, ගණනාව (ඵක දෙක යන ආදීන් ගිණීම)ද, කාව්‍යශාසත්‍රය, ලෝකායත ශාසත්‍රය යන මේ හෝ මෙබඳු තිරශ්චිත විද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාඡ්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ අන් මෙ බඳු වූ හෝ තිරශ්චිතවිද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාඡ්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

46. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදුනැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාහ සදහා නකත් කීම, විවාහ සදහා නකත් කීම, වෙන් වූ අඹුසැමියන් එක් වන්නට නකත් කීම, අඹුසැමියන් වෙන් වන්නට නකත් කීම, දුන් ණය රැස් කිරීමට නකත් කීම, මුදල් ණයට පොලියට දීමට නකත් කීම, සෞභාග්‍යය ඇති වනුවට යන්ත්‍ර මන්ත්‍රාදිය කැර දීම, බිම් පාල වන්නට හදි හුනියම් කිරීම, නැසෙන්නට යන දරු ගබ් රකෙන්නට පිලියම් කිරීම, දිවගලු බැදීම, මන්ත්‍රාදියේ බලයෙන් හනු තද කිරීම, අත් පෙරලෙන්නට මතුරු දූපීම, හනු පෙරලෙන්නට මතුරු දූපීම, කන් අගලු වැටෙන්නට මතුරු දූපීම, කැබපතෙහි දේවතාවේශය කොට ප්‍රශ්න ඇසීම, කුමරියක ලවා පේන කියවීම, දෙව්දූස්සක ලවා පේන කියවීම, ඡ්චිකා පිණිස හිරු පිදීම, මහබඹු පිදීම, මතුරු දපා මුවින් ගිනිජලේ විහිදුවීම, මතුරු දපා සිරිකත කැඳවීම යන මේ හෝ අන් මෙ බඳු වූ තිරශ්චිත විද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාඡ්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ ද, අන් මෙබඳු වූ ද තිරශ්චිතවිද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාඡ්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

47. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණ්ඩ්‍රාහමණා සඤ්ඤාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේත්වා නෙ ඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කපෙපනති. සෙය්‍යපීදං: සන්තිකමමං පණ්ණිඛිකමමං භුතකමමං භුරිකමමං වසස්කමමං වොසස්කමමං වජ්චකමමං වජ්චපරිකිරණං ආවමනං නහාපනං ජුභනං චමනං විරෙචනං උඤ්චිවිරෙචනං අධොවිරෙචනං සීසවිරෙචනං කණණතෙලං නෙත්තනපපනං නච්චකමමං අඤ්ජනං පච්චඤ්ජනං සාලාකියං සලලකත්තියං දුරකතිකිච්ඡා මුලුහෙසජ්ජානං අනුපපදනං ඔසබ්බිතං පටිමොකෙතො. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි‘ස්ස භොති සීලසමිං.

48. ස ඛො¹ සො මහාරුජ භික්ඛු ඵවං සීලසමපනොතා න කුතොචි භයං සමනුපසස්ති යදීදං සීලසංචරතො. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ බ්‍රහ්මචරිනො² නිහතපච්චාමිනොතා න කුතොචි භයං සමනුපසස්ති යදීදං පච්චන්ඤ්කතො, ඵවමෙව ඛො මහාරුජ භික්ඛු ඵවං සීලසමපනොතා න කුතොචි භයං සමනුපසස්ති යදීදං සීලසංචරතො. සො ඉමිනා අරියෙන සීලකඛකෙන සමන්තාගතො අජ්ඣන්තං අනවජ්ජසුඛං පටිසංවෙදෙති. ඵවං ඛො මහාරුජ භික්ඛු සීලසමපනොතා භොති.

49. කථඤ්ච මහාරුජ භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තඤ්චාරො භොති? ඉධ මහාරුජ භික්ඛු චක්ඛනා රූපං දීඝවා න නිමිත්තග්ගාහී භොති නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී. යන්ධාධිකරණමෙන චක්ඛන්ද්‍රියං අසංචුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනුස්සවෙය්‍යං³ තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති. රකඛති චක්ඛන්ද්‍රියං චක්ඛන්ද්‍රියෙ සංචරං ආපජ්ජති. සොනෙන සදදං සුත්වා -පෙ- ඝාණෙන ගන්ධං ඝාඝිත්වා -පෙ- ජීවහාය රසං සාඝිත්වා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං චුඝිත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තග්ගාහී භොති නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී. යන්ධාධිකරණමෙන මනින්ද්‍රියං අසංචුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනුස්සවෙය්‍යං තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති, රකඛති මනින්ද්‍රියං. මනින්ද්‍රියෙ සංචරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො අජ්ඣන්තං අඛ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංවෙදෙති. ඵවං ඛො මහාරුජ භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තඤ්චාරො භොති.

1. අථ ඛො, කෙසුචි. 2. මුද්ධාසිසිනොතා, කෙසුචි.
3. අනුස්සවෙය්‍යං, අනුස්සවෙය්‍යං, කෙසුචි.

47. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සෑදෙනායෙන් දුන් බොජුන් වලඳ, ශාන්තිකම්, ප්‍රණීධිකම්, භූරිකම්, පණ්ඩකයා පිරිමියකු කිරීම, පිරිමියා පණ්ඩකයකු කිරීම, වාස්තුකම්, වාස්තු පරිකිරණ, මතුරු දපා මුව දෙවුම, මතුරු දපා අනුන් නැවීම, සෙත් පතා ගිනි පිදීම, ගිනියනට වමන කරවීම, බඩ විරේක කරවීම, ලය විරේකයට බේන් දීම, වස්ති කිරීම, ශීඝ්‍රවිරේවන බේන් දීම, කන් ලෙඩට තෙල් පිසෑ දීම, ගිනියන් සඳහා ඇස පටලයට සිසිල ගන්වන තෙත් තෙල් පිසීම, ගිනියනට නසා දීම, කාරම් අඳුන් සාදා දීම, ඇස සිසිල ගන්වන අඳුන් සාදා දීම, ගිනියන්ගේ ඇස උල්ඇත ලෙඩට බේන් කිරීම, ගිනියනට ශල්‍ය කම් කිරීම, ලදරුවන්ගේ ලෙඩට පිළියම් කිරීම, මුල් බෙහෙත් දීම (කාය-විකිත්සාව), කාරම් බේන් බැඳ වණ සුව වූ පසු ඒවා ගලවා දැමීම යැ”යි මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ තීරණවිතපිද්ධයෙන්, මිථ්‍යාආජිවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ ඒ සියල්ලෙන් වැලැක්කේ වෙයි, මෙ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ

48. මහරජාණනි, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ ශීලසම්පන්න වූයේ ශීල-සංවරහේතුයෙන් කිසිම එක ද අසංවරතායෙකින් පහල විශා හැකි බියක් නො දකී. මහරජාණනි, ඝෂත්‍රියාහිමෙකයෙන් අහිමෙක ලත්, වැනැසු සතුරන් ඇති ඝෂත්‍රියයෙක් කිසිම එක ද සතුරකුගෙන් විශා හැකි කිසිදු බියකුත් යම්සේ නො දක්නේ ද, මහරජාණනි, එසේ ම මහණ තෙමේ මෙ පරිද්දෙන් ශීලසම්පන්න වූයේ, ශීලසංවරහේතුයෙන් කිසිම එක ද අංසවර-යෙකින් ඉපැදියා හැකි බියක් නො දකී. හේ මේ ආදී ශීලසකකචයෙන් සමන්විත වූයේ, සිය සතන්හි නිදෙස් වූ කාසික වෛතසික සුවය විදී. මහරජ, මෙසේ වනාහි මහණ තෙමේ ශීලසම්පන්න වේ.

49. මහරජාණනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ඉදුරන්හි වැසූ දොර ඇත්තේ වේ ද ? යත්: මහරජාණනි, මෙ සස්තෙහි මහණ තෙමේ ඇසින් රූපයක් දැක ගුහාදිවශයෙන් එහි ලකුණු නො ගත්තේ වේ. ගුහාදිවශයෙන් අත් පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට නො ගත්තේ වේ. යම් කරුණෙකින් වක්‍රජිවය වසා නො ගෙන වසන්නහුගේ විතතසන්නා නයට විෂම ලෝභ දොමනස් ආදී ලාමක අකුශල ස්වභාවයෝ නැවත නැවත වැස්සෙන්නාහු ද (නො හොත් විතතසන්නාන ය ලුහුබඳනාහු ද) එහි (ඒ වක්‍රජිවයයාගේ) සංවරය පිණිස හේ පිළිපදී. ඒ වක්‍රජිවයය රකී. ඒ වක්‍රජිවයයෙහි සංවරයට පැමිණේ. කනින් හඬ අසා ... නාසායෙන් ගඳ ආඝ්‍රාණය කොට ... දිවෙන් රස ආස්වාදය කොට ... කයින් ස්ප්‍ර්ෂටවයය (ඇඟට හැපෙන දෑ) ස්පර්ශී කොට ... සිතින් ධර්මාලම්බන දෑ, ගුහාදිවශයෙන් එහි ලකුණු ගත්තේ නො වේ. ගුහාදිවශයෙන් අත් පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට ගත්තේ නො වේ. යම් කරුණෙකින් ශ්‍රෝත්‍රජිවයය ... ස්‍රාණේජිවයය ... ජ්භෙවජිවයය ... කායේ-ජිවයය ... මනඉජිවයය සංවර කොට නොගෙන වසන්නහුගේ වින්ත-සන්නානයට විෂමලෝභ දොමනස් ආදී ලාමක අකුශල ස්වභාවයෝ නැවත නැවත වැස්සෙන්නාහු ද (නොහොත් විතතසන්නාන ය අනුබඳනාහු ද,) ඒ ශ්‍රෝත්‍රජිවයයාගේ ... ස්‍රාණේජිවයයාගේ ... ජ්භෙව-ජිවයයාගේ ... කායේජිවයයාගේ ... මනඉජිවයයාගේ සංවරය පිණිස පිළිපදී. ශ්‍රෝත්‍ර ... ස්‍රාණ ... ජ්භ්වා ... කාය ... මන ඉජිවයය රකී. එහි සංවරයට පැමිණේ. හේ මේ ආදී වූ ඉජිවයසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ සිය සතන්හි අව්‍යාසේක සුබය (කෙලෙසුන් ගෙන් තෙත් නොවීමෙන් වූ පිරිසිදු අධිවිතත සුබය) විදී. මහරජාණනි, මෙසේ වනාහි මහණ තෙමේ ඉජිවයයන්හි වැසූ දොර ඇත්තේ වේ.

50. කථංඤ්ඤා මහාරුජ භික්ඛු සතිසමපජඤ්ඤාන සමන්තාගතො හොති? ඉධ මහාරුජ භික්ඛු අභිකකනන්තා පටිකකනන්තා සමපජානකාරී හොති. ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සමපජානකාරී හොති. සමඤ්ඤීතෙ¹ පසාරිතෙ සමපජානකාරී හොති. සබ්බසාවිපත්තවිචරධාරණෙ සමපජානකාරී හොති. අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සමපජානකාරී හොති. උච්චාර-පසසාවකමෙම සමපජානකාරී හොති ගතෙ ධීතෙ නිසිනන්තා සුත්තෙ ජාගරිතෙ භාසිතෙ තුණ්හිනාවෙ සමපජානකාරී හොති. ඵලං බො මහාරුජ භික්ඛු සතිසමපජඤ්ඤාන සමන්තාගතො හොති.

51. කථංඤ්ඤා මහාරුජ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති? ඉධ මහාරුජ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන විචරන් කුච්ඡපරිහාරියෙන² පිණ්ඩපානෙන. සො යෙන යෙනෙව පකකමති සමාදයෙව පකකමති. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පකඛි සකුණො යෙන යෙනෙව ඛෙති සපත්තනාඤ්ඤා³ ඛෙති, ඵලමෙව බො මහාරුජ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන විචරන් කුච්ඡපරිහාරියෙන පිණ්ඩපානෙන. සො යෙන යෙනෙව පකකමති සමාදයෙව පකකමති. ඵලං බො මහාරුජ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති.

52. සො ඉමිනා ච අරියෙන සීලකඛ්ඛෙන³ සමන්තාගතො ඉමිනා ච අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංචරන්ත සමන්තාගතො ඉමිනා ච අරියෙන සතිසමපජඤ්ඤාන සමන්තාගතො ඉමාය ච අරියාය සන්තුට්ඨො සමන්තාගතො විවිත්තං සෙනාසනං හජති අරඤ්ඤං රුකකමුලං පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වනපඤ්ඤං අබ්බොකාසං පලාලපුඤ්ජං. සො පච්ඡාහත්තං පිණ්ඩපානපටිකකනන්තො නිසීදති පලලඛිකං ආභුජ්ඣා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා.

53. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පහාය විගතාභිජ්ඣෙන වෙනසා විහරති. අභිජ්ඣාය විත්තං පරිසොධෙති. බ්‍යාපාදපදෙසං පහාය අබ්‍යාපන්තවිත්තො විහරති සබ්බපාණභුතභිත්තානුකමපි. බ්‍යාපාදපදෙසා විත්තං පරිසොධෙති. භිනමිඤ්ඤං පහාය විගතභිනමිඤ්ඤො විහරති ආලොකසඤ්ඤී සන්තො සමපජානො. භිනමිඤ්ඤා විත්තං පරිසොධෙති. උඤ්චවකුකකුච්චං පහාය අනුඤ්ඤා විහරති අජ්ඣන්තං වූපසන්තවිත්තො. උඤ්චවකුකකුච්චා විත්තං පරිසොධෙති. විවිකිච්ඡං පහාය නිණ්ණවිවිකිච්ඡො විහරති අකථංකපී කුසලෙසු ධමෙමසු. විවිකිච්ඡාය විත්තං පරිසොධෙති.

1. සමඤ්ඤීතෙ, කෙසුචි. 2. පරිහාරිකෙන, සීමු.
3. ඉමිනා සීලකඛ්ඛෙන, සබ්බජ.

50. මහරජාණනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ස්මාන්තීසම්ප්‍රජානනයෙන් (සිහි නුවණින්) සමන්විත වේ ද? යත්:

මහරජාණනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ ඉදිරියට යෑමෙහි පෙරලා ඊමෙහි (ආපසු හැරීමෙහි) මනා නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි, අනුදික් බැලීමෙහි (වට පිට බැලීමෙහි) මනා නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. අත් පා ආදිය හැකිලීමෙහි, දිනු කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. සහලසිච්චර ද පාත්‍රය ද සෙසු සිච්චර ද දුරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරන්නේ වෙයි. ආහාර ගැන්මෙහි, පැන් පීමෙහි, පිටි කැවිලි ආදිය කෑමෙහි, මී ආදිය රස විඳීමෙහි, නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. මල මුළු පහ කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි ගමනෙහි සිටීමෙහි නිදීමෙහි නිදීමෙහි කථා කිරීමෙහි, නො බිණීමෙහි නුවණින් දැන කරනුයේ වෙයි. මහරජාණනි, මෙසේ වනාහි මහණ තෙම සිහි නුවණින් සමන්විත වෙයි.

15 මහරජාණනි, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සතුටු වේ ද? යත්:

මහරජාණනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිච්චරින් ද කුසම්පරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් නැතකට නික්මෑ යේ ද, අට පිරිකර පමණක් ගෙන ම නික්මෙයි. මහරජාණනි, (පියා හඹනුවට තරම්) අත්තටු ඇති කුරුලු තෙමේ යම් යම් නැතක පියා හඹා යේ නම්, පියාපත්තර සහිත ව ම යම් සේ පියාහඹා ද, එසේ ම, මහරජාණනි, ඒ මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිච්චරින් ද කුසම්පරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් නැතකට යේ ද පා සිච්චර (ආදී අට පිරිකර පමණක්) රැගෙන ම යෙයි. මහරජාණනි, මෙසේ වනාහි මහණ තෙමේ ලද පසයෙහි සතුටු වේ.

52. මහරජාණනි, ඒ මහණ තෙමේ මේ ආසී ශීලසකකඛයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආසී ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආසී ස්මාන්තීසම්ප්‍රජානනයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආසී සන්තුෂ්ටියෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍ය වාක්‍ෂමූල පථිත කඳුරැලි ගිරිගුහා සොහොන් වනපෙත් (වනප්‍රස්ථ) අන්‍යවකාශ (එළිමහන්) පිදුරුලෙන් යන මේ කී ජනගුහා කිසි සෙනස්තක් හජනය කෙරෙයි. හේ පිඬු සෙවීමෙන් පෙරලා ආයේ, පසුබත් සෙමෙහි, පලක් බැඳ උඩු කය කෙලින් පිහිටුවා, කමටහනට අභිමුඛ කොට සිහිය ඵලවා හිඳී.

53. හේ ලොවැ (පසුබල උපාදානසකකඛා කෙරෙහි) ඇල්ම හැර, විෂකම්මණප්‍රභාණයෙන් (යට පත් කිරීමෙන්) පහ වූ අභිජ්ඣායෙන් යුත් සිහින් වෙසෙයි. අභිජ්ඣාව කෙරෙත් සිහ පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද ප්‍රභේදය (ක්‍රෝධය) හැර, ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ, සියලු පණ ඇති සතුන් කෙරේ හිතානුකම්පා ඇති වැ වෙසෙයි. ක්‍රෝධය කෙරෙත් සිහ පිරිසිදු කෙරෙයි. ස්ත්‍ර්‍යානම්භිය හැර, පහ වූ ස්ත්‍ර්‍යානම්භිය ඇත්තේ, දව රැ දෙක්හි ම දුටු එළිය හඳුනනු හැකි පිරිසිදු සංඥව ඇත්තේ, සිහියෙනුත් නුවණින් යුක්ත වූයේ වෙසෙයි. ස්ත්‍ර්‍යානම්භිය කෙරෙත් සිහ පිරිසිදු කෙරෙයි. උදහසත් (සිතැ නොසංග්‍රන් බවත්) කුකුසත් (කළ නොකළ දූයෙහි පසුතැවිල්ලත්) සිහින් දුරු ලා, අනුභවන වැ (නොසංග්‍රන් බැවින් තොර වැ), සංසිදුණු සවකීය විතතසන්නානය ඇත්තේ, උදහස් කුකුස් දෙක කෙරෙත් සිහ පිරිසිදු කෙරෙයි. සෑකය දුරු ලා, පහ වූ සෑක ඇත්තේ, කුසල් දහම්හි සෑක නො කරනුයේ, සෑකය කෙරෙත් සිහ පිරිසිදු කෙරෙයි.

54. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පුරිසො ඉණං ආදය කමමනෙන පයො-
 ජෙය්‍ය, තස්ස තෙ කමමනතා සමිජ්ඣෙය්‍යං, සො යාති ච පොරාණානි
 ඉණමුලානි තානි ච බ්‍යන්තිකරෙය්‍ය, සියා චස්ස උත්තරිං අවසිට්ඨිං
 දුරන්තරණාය, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ ඉණං ආදය කමමනෙන
 පයොජෙසිං. තස්ස මෙ තෙ කමමනතා සමිජ්ඣෙය්‍යං. සො’හං යාති ච
 පොරාණානි ඉණමුලානි තානි ච බ්‍යන්ති අකාසිං. අහි ච මෙ උත්තරිං
 අවසිට්ඨිං දුරන්තරණායා”ති. සො තතොනිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධි-
 ගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

55. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පුරිසො ආබාධිකො අස්ස උකඛිතො
 බාලුහගිලානො, භත්තං චස්ස නච්ඡාදෙය්‍ය, න චස්ස කායෙ බලමනතා,
 සො අපරෙන සමයෙන තමහා ආබාධා මුච්චෙය්‍ය, භත්තඤ්චස්ස ඡාදෙය්‍ය,
 සියා චස්ස කායෙ බලමනතා, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ ආබාධිකො
 අතොසිං උකඛිතො බාලුහගිලානො. භත්තං ච මෙ නච්ඡාදෙසි. නචස්ස
 මෙ ආසි කායෙ බලමනතා. සො’මහි ඵන්තරහි තමහා ආබාධා මුත්තො
 භත්තඤ්ච මෙ ඡාදෙති. අහි ච මෙ කායෙ බලමනතා”ති. සො තතොනිදුතං
 ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

56. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පුරිසො බකුනාගාරෙ බද්ධො අස්ස, සො
 අපරෙන සමයෙන තමහා බකුනාගාරා මුච්චෙය්‍ය සොත්ථිතා අබ්බයෙන¹,
 න චස්ස කිඤ්චි භොගානං චයො, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ
 බකුනාගාරෙ බද්ධො අතොසිං. සො’මහි ඵන්තරහි තමහා බකුනාගාරා මුත්තො
 සොත්ථිතා අබ්බයෙන. තහි ච මෙ කිඤ්චි භොගානං චයො”ති. සො
 තතොනිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

57. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පුරිසො දුසො අස්ස අත්තනාධිනො
 පරාධිනො න යෙනකාමබ්බමො, සො අපරෙන සමයෙන තමහා දුසබ්‍යා
 මුච්චෙය්‍ය අත්තනාධිනො අපරාධිනො භුජ්ඣෙය්‍ය යෙනකාමබ්බමො, තස්ස
 ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ දුසො අතොසිං අත්තනාධිනො පරාධිනො
 න යෙනකාමබ්බමො, සො’මහි ඵන්තරහි තමහා දුසබ්‍යා මුත්තො අත්තනාධිනො
 අපරාධිනො භුජ්ඣෙය්‍ය යෙනකාමබ්බමො”ති. සො තතොනිදුතං ලහෙථ
 පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

---

1. අව්‍යයෙන, PTS.

54. මහරජාණනි, යම් සේ පුරුෂයෙක් (පොලියට) ණය මුදලක් ගෙන කමානා කරන්නේ ද, ඔහුගේ ඒ කමානා සමාදා වන්නේ නම්, හේ යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, ඒ සියල්ල ගෙවා අවසන් කරන්නේ ද, මන්තෙහි ඉතිරි වූ යමක් ඇත් නම් එය අඹුදරුවන් රක්තා පිණිස වන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම පලමුයෙන් ණයට මුදල් ගෙන කමානා කෙළෙමි, ඒ මගේ කමානා සමාදා විය. ඒ මම යම් පරණ ණය මුදල් වී නම් එය ගෙවා අවසන් කෙළෙමි, අඹුදරුවන් රක්තට වැඩිපුර ඉතිරි වූ මුදලක් ද මට ඇතැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ ණයනැතිබව කරණ කොට ගෙන සතුට ලබන්නේ ද, සොමිනසට පැමිණෙන්නේ ද -

55. මහරජාණනි, යම් සේ පුරුෂයෙක් රෝගී වූයේ, දුකට පැමිණියේ, දැඩි ලෙස ගිලන් වන්නේ ද, ඔහුට බහුත් නො රිසියෙන්නේ ද, ඔහුගේ ඇඟ පත ශක්ති පමණකුත් නො වන්නේ ද, හේ මෑත කාලයෙහි ඒ ආබාධයෙන් මිදෙන්නේ නම්, ඔහුට බහුත් රිසියෙන්නේ නම්, ඔහු ඇඟ පත ශක්තිය ද වන්නේ නම්, “මම වූ කලී පෙර දුකට පත්, දැඩි ගිලන් බවී ඇති ලෙඩෙක් වීමි. මට අහර ද රිසි නො වී ය. මා ඇඟ පත ශක්තිය ද නො වී ය. ඒ මම දැන් ඒ ලෙඩින් මිදුණෙමි වෙමි. ඒ මට අහර ද රිසියෙයි. මා ඇඟ පත ශක්තිය ද ඇතැ”යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොමිනසට පැමිණෙන්නේ ද -

56. මහරජාණනි, යම් සේ පුරුෂයෙක් හිර ගෙහි බැඳුණේ වන්නේ ද, හේ පසු කලෙක ධනය විසදුම් නො කොට පහසුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදෙන්නේ ද, (ඒ හේතුවෙන්) ඔහුගේ කිසි භොග විනාශයෙක් නො වන්නේ ද, “මම වූ කලී පෙර හිර ගෙහි බැඳුණෙමි වීමි. ඒ මම දැන් ධන විසදුම් නො කොට පහසුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදුණෙමි වෙමි. මගේ භොගයනට කිසි විනාශයෙක් ද නැතැ”යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොමිනසට පැමිණෙන්නේ ද -

57. මහරජාණනි, යම්සේ තමා අයත් පැවැතුම් නැති, අනුන් අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යන්නට අවසර නැති දෑස පුරුෂයෙක් වන්නේ ද, හේ මෑත භාගයෙහි තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියේ, පරා අයත් පැවැතුම් නැත්තේ, නිදහස් වූයේ, කැමැති අතෙක යා හැකි වූයේ ඒ දෑසනාවයෙන් මිදෙන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙර තමා අයත් පැවැතුම් නැති, පරා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යා නො හැකි දෑසයෙක් වීමි. ඒ මම දැන් ඒ දෑසනාවයෙන් මිදුණෙමි, තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියෙමි, පරා අයත් පැවැතුම් නැතියෙමි, නිදහස් වූයෙමි කැමැති අතෙක යා හැකියෙමි වෙමි”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොමිනසට පැමිණෙන්නේ ද-

59. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ් පුරිසො සධනො සහොගො කන්තාරඤාන-
 මග්ගං පටිපජ්ජෙය්‍ය දුබ්භිකඛං සප්පට්ඨයං. සො අපරෙන සමයෙන තං
 කන්තාරං තිස්ථරෙය්‍ය, සොස්ථිතා ගාමනං අනුපාපුණෙය්‍ය බෙමං
 අප්පට්ඨයං, තස්ස ඵවමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ සධනො සහොගො
 කන්තාරඤානමග්ගං පටිපජ්ජං දුබ්භිකඛං සප්පට්ඨයං. සො’මහි ඵතරහි
 තං කන්තාරං තිණ්ණො සොස්ථිතා ගාමනං අනුප්පනො බෙමං අප්පට්ඨ-
 හය”න්ති. සො තතො තිද්දනං ලහෙථ පාමොජ්ජං අබ්ගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං -

60. ඵවමෙව බො මහාරුජ් භික්ඛු යථා ඉණං යථා රොගං යථා
 බක්ඛිතාගාරං යථා දුස්ඛං යථා කන්තාරඤානමග්ගං ඵවං ඉමෙ පඤ්ච
 නීවරණෙ අප්පභීණෙ අනතති සමනුපස්සති. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ් ආනණ්‍යං
 යථා ආරොග්‍යං යථා බක්ඛිතා මොක්ඛං යථා භුජ්ජස්සං යථා බෙමනාභුමිං
 ඵවමෙව බො මහාරුජ් භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච නීවරණෙ පභීණෙ අනතති
 සමනුපස්සති.

61. තස්සිමෙ පඤ්ච නීවරණෙ පභීණෙ අනතති සමනුපස්සනො
 පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතිමනස්ස කායො පස්සං-
 මහති. පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විතං සමාධියති.

62. සො විවිච්චව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං
 සවිචාරං විචෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො
 ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසන්තෙති¹ පරිසන්තෙති²
 පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන
 පිතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

63. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ් දුකෙධා නකාපකො වා නහාපකන්තවාසී වා
 කංසථාලෙ නහානීයවුණ්ණාති ආකිරිත්වා උදකෙන පරිපෙඨාසකං
 පරිපෙඨාසකං සන්තෙය්‍ය³ සායං නහානීයපීණී සෙනහානුගතා සෙනහපරෙනා
 සන්තරබාහිරු චුට්ඨා සෙනහෙන න ව පග්ගරණී -

ඵවමෙව බො මහාරුජ් භික්ඛු ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන
 අභිසන්තෙති පරිසන්තෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො
 කායස්ස විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං හොති. ඉදමපි බො මහාරුජ්
 සන්ද්ධිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙහි සන්ද්ධිකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි
 අභිකකන්තතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච.

1. අභිසන්තෙති සීමු, මජ්ඣ. 2. පරිසන්තෙති. සීමු, මජ්ඣ.
 3. සන්තෙය්‍ය. සීමු, මජ්ඣ.

58. මහරජාණනි, යම්සේ ධනවත් වූ හෝගසම්පත් ඇති පුරුෂයෙක් දුර්ලභ ආහාර ඇති, උවදුරු ඇති, දිය නැති දික් මහකට බස්නේද, හේ පසු කලෙක සුවසේ ඒ නිරුද්ධක පෙදෙස ඉක්මැ යන්නේද, උවදුරු නැති විපත් නැති ගම්මානයකට බස්නේද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙර ධන ඇතියෙමි, හෝග සම්පත් ඇතියෙමි, දිය නැති, ආහාරදුර්ලභ, ප්‍රතිභය සහිත දික් මහකට බටුයෙමි. ඒ මම දැන් සුවසේ ඒ කාන්තාරය කරණය කෙලෙමි. නිරුපද්‍රැන භය රහිත ගමකට පැමිණියෙමි වෙමි”යි සිතෙක් වන්නේද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේද, සොම්නයට පැමිණෙන්නේද-

59. මහරජාණනි, එසේ ම මහණ තෙමේ ණයක් මෙන් ලෙඩක් මෙන් හිරගෙයක් මෙන් වහල්බවක් මෙන් දිය නැති දික් මහක් මෙන් (පිළිවෙලින්) මේ පහ නොවූ නිවරණ පස තමා කෙරෙහි දකී. මහරජ ණය නැති බව යම්සේද, ලෙඩ නැති බව යම්සේද, හිරගෙන් මිදුණුබව යම්සේද, නිවහල්බව යම්සේද, උවදුරු නැති බිම යම්සේද, එසේ ම (පිළිවෙලින්) මේ පහ වූ නිවරණ පස (හෙවත් නිවරණ පසේ දුරු වීම) තමා කෙරෙහි දකී.

60. තමා කෙරෙහි පහ වූ මේ නිවරණ පස දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවහුට ප්‍රීතිය උපදී. සිතූ ප්‍රීතිය ඇත්නහුගේ නාම කය සංකිදේ. සංහුන් නාම කය ඇත්තේ සුව විදී. සුවැතියහු සිත සමාධි-ගත වේ (එකඟ වේ).

61. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, සෙසු අකුසල් දහමුත් ගෙන් ද වෙන් ව ම, විතකීසහිත, විචාරසහිත, විවේකයෙන් (නිවරණ පහ වීමෙන්) උපන් ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති පලමු ධ්‍යානය ලැබ වෙසේ. හේ මේ කරජ කය ම විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීති සුබයෙන් තෙමසි, මුළුල්ල ම තෙමසි, පුරා ලසි, මුළුල්ල ම ස්පඨී කෙරෙසි. සියලු අභ පසභ ඇති ඔහුගේ මුළු කයෙහි ඒ විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුබයෙන් පැතිර වැද නොගන් (නොපහස්නා ලද) කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

62. මහරජාණනි, යම් සේ කපුවෙක් (කිලිගෙක්) හෝ කපුවකුගේ (කිලිගකුගේ) අතැවැස්සෙක් හෝ ලොහොතලියෙක නාන සුණු බහා දිය ඉස ඉස පිඬු කරන්නේද, ඒ නාන සුණු පිඬු කාවැදුණු දිය ඇත්තේ, හැම තැන ම දියෙන් සුක්ත වූයේ, ඇතුළත පිටත මුළුල්ල ම දියෙන් පැතිර ගියේ දිය නො වගුරුවන්නේන් වේ ද -

63. මහරජාණනි, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරජ කය ම විවේක-යෙන් උපන් ප්‍රීතිසුබයෙන් තෙමසි. මුළුල්ල ම තෙමසි. පුරා ලසි. මුළුල්ල ම ස්පඨී කෙරෙසි. ඔහුගේ සියලු අභ පසභ ඇති මුළු කයෙහි විවේකජ ප්‍රීති සුබයෙන් පැතිර වැද නොගන් කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි. මහරජ, මේ ද පලමු දැක්වුණු සාන්ද්‍යථික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයනට වඩා මනෝඥ වූ ද වඩා උතුම් වූ ද සාන්ද්‍යථික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයෙකි.